Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosova

AUTORITETI RREGULLATOR PËR SHËRBIMET E UJIT
REGULATORNI AUTORITET ZA USLUGE VODE
WATER SERVICES REGULATORY AUTHORITY

ARRU

UDHËZIMET E KONTABILITETIT RREGULLATOR PËR SHËRBIMET E UJËSJELLËSIT DHE TË UJËRAVE TË NDOTURA

Prill 2026

Autoriteti Rregullator i për Shërbimet e Ujit (ARRU)

UDHËZIMET E KONTABILITETIT RREGULLATOR

Prill 2026

Përmbajtja

Parathënie 3

1 Përkufizimet 4

2 Konceptet e përgjithshme 6

2.1 Udhëzimet e kontabilitetit rregullator 6
2.2 Informacion shtesë 7
2.3 Raportimi 7

3 Aktivitetet 8

3.1 Ndarja e aktiviteteve themelore dhe jo-themelore 8

4 Të ardhurat dhe kostot operative (përfshirë mirëmbajtjen e kapitalit) 10

4.1 Të përgjithshme 10
4.2 Të ardhurat 10
4.3 Grantet dhe subvencionet e kostos operative 10
4.4 Analiza e kostove operative për aktivitete individuale 10
4.5 Aktivitetet e shërbimit - furnizimi me ujë 11
4.6 Aktivitetet e shërbimit - ujërat e ndotura 11
4.7 Zërat e kostove direkte brenda aktiviteteve të shërbimit 11
4.8 Kostot indirekte - Aktivitetet e biznesit 12
4.9 Kostot indirekte - Kosto të tjera 13
4.10 Taksat dhe dividentët 13
4.11 Aktivitete jo-themelore 13
4.12 Alokimet dhe ndarjet 14
4.13 Borxhet e konsumatorëve 14

5 Kategoritë e aseteve 15

5.1 Asetet afatgjata 15
5.2 Dallimi midis aseteve infrastrukturore dhe jo-infrastrukturore 15
5.3 Klasifikimi i shpenzimeve 15

6 Kontabiliteti për mirëmbajtjen kapitale 17

6.1 Alokimi i mirëmbajtjes kapitale 17
6.2 Rinovimet e infrastrukturës 17
6.3 Grantet dhe kontributet e përtëritjes së infrastrukturës 17
6.4 Akumulimi/parapagimi i përtëritjes së infrastrukturës 17

7 Baza rregullatore e aseteve 19

7.1 Vlera fillestare e aseteve 19
7.2 Indeksimi 19
7.3 Shtesat (asete jo-infrastrukturore) 19
7.4 Shtesat (infrastruktura) 20
7.5 Tarifat e mbingarkesës (përforcimit) të infrastrukturës 20

7.6 Shlyerjet 20
7.7 Zhvlerësimi 20
7.8 Grante, donacione dhe kontribute kapitale 20
Aneksi 1 – Modeli i analizës së të ardhurave dhe shpenzimeve 21
Aneksi 2 – Modeli i bilancit rregullator 22
Aneksi 3 – Ilustrimi i llogaritjeve të BRRA 23
Aneksi 4 – Ilustrim i trajtimit rregullator të borxheve 24
Aneksi 5 – Përshkrimet e aktiviteteve operacionale 25
Aneksi 6 – Klasifikimi i shpenzimeve kapitale sipas llojit dhe qëllimit të asetit 31

Tabelat

Tabela 1 – Aktivitetet kryesore / jo-themelore 8

Parathënie

Këto Udhëzime të Kontabilitetit Rregullator të Furnizimit me Ujë dhe të Ujërave të Ndotura përcaktojnë kërkesat e informacionit të ARRU për të përmbushur detyrimet e saj të përcaktimit të tarifave bazuar në Procedurat e Tarifave të Furnizimit me Ujë dhe Ujërave të Ndotura.

Këto udhëzime bazohen në kërkesat e ARRU-së për informacion për qëllime të përcaktimit të tarifave dhe në përputhje me praktikat e mira rregullatore të miratuara në shumë pjesë të tjera të botës, por të përshtatura për të përmbushur rrethanat specifike dhe mjedisin operativ brenda Kosovës. Në fusha të caktuara këto udhëzime dhe kërkesa raportimi përfshijnë përkufizime dhe procese të dokumentuara në udhëzimet dhe procedurat e agjencive të tjera rregullatore me reputacion, veçanërisht Autoriteti Rregullator i Shërbimeve të Ujit (Ofwat), rregullatori i industrisë së ujit në Angli dhe Uells.

Ndryshimet në këtë version pasqyrojnë rezultatet e konsultimit publik të kryer në vitin 2024, letrat e mëvonshme sqaruese dhe udhëzuese dhe procedurat e reja të përcaktimit të tarifave.

Udhëzimet e kontabilitetit rregullator do të përditësohen dhe ndryshohen siç kërkohet nga ARRU për të marrë parasysh çdo ndryshim në kërkesat informative dhe çështjet që mund të lindin nga përgatitja e të dhënave nga kompanitë e ujit.

1 Përkufizimet

Aktivitetet biznesore: Aktivitetet që mund të ndiqen kolektivisht për të ofruar shërbime të furnizimit me ujë dhe të ujërave të ndotura. Aktivitetet biznesore të identifikuara individualisht janë shërbimet ndaj konsumatorit, shërbimet shkencore dhe kostoja e rregullimit. Aktivitetet e përgjithshme dhe mbështetëse identifikohen kolektivisht si një grup.

Aktivitetet e shërbimit: Aktivitetet e identifikuara individualisht që duhet të ndërmerren veçmas për të ofruar shërbime të furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura, përkatësisht: resurse dhe trajtim, shpërndarja e ujit, grumbullimi i ujërave të ndotura, trajtimi i ujërave të ndotura dhe trajtimi i llumit.

Aktivitetet Jo-themelore: Aktivitetet që nuk i nënshtrohen rregullimit nga ARRU, p.sh. marrja me qira e pajisjeve të ndërtimit për palët e treta.

Aktivitetet themelore: Aktivitetet që i nënshtrohen rregullimit nga ARRU dhe përfshijnë ofrimin e shërbimeve të furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura për konsumatorët e KRU.

Akumulimi/parapagimi i përtëritjes së infrastrukturës: diferenca midis provizioneve për përtëritjen e infrastrukturës dhe shpenzimeve aktuale që grumbullohen në bilanc si akumulim kumulativ ose parapagim sipas rastit.

Asetet e adoptuara: Financuar nga një zhvillues ose përdorues ku pronësia i transferohet ndërmarrjes, vlera e të cilave nuk i shtohet bazës rregullatore të aseteve.

Asetet infrastrukturore: ato asete (kryesisht asete nëntokësore) që nuk kanë një jetë të kufizuar dhe të cilat, nëse mirëmbahen siç duhet, do të jenë në gjendje të vazhdojnë të ofrojnë një nivel të paracaktuar shërbimi për konsumatorët për një kohë të pacaktuar.

Asetet jo-infrastrukturore: ato asete (kryesisht mbi tokë) që kanë një jetëgjatësi të kufizuar dhe kështu zhvlerësohen me kalimin e kohës dhe mund të zëvendësohen në fund të jetëgjatësisë së tyre.

Baza rregullatore e aseteve (BRRA): Baza e kapitalit e përdorur në vendosjen e çmimeve tavan. Kjo është vlera e aseteve të Kompanive Rajonale të Ujit që fiton një kthim nga investimi. Përfaqëson vlerën fillestare të investimeve dhe shpenzimet e reja kapitale neto. Vlera përfundimtare llogaritet pas zhvlerësimit sipas kostos aktuale.

Bilanci ofertë/kërkesë: Hendeku midis ofertës dhe kërkesës, qoftë përmes kërkesës nga konsumatorët e rinj ose rritjes së kërkesës nga konsumatorët ekzistues, për të cilin kërkohen investime shtesë për të siguruar plotësimin e kërkesës për shërbime.

Borxhet e parikuperueshme: Një kompensim për pagesat që u detyrohen Kompanive Rajonale të Ujit për të cilat nuk ka perspektivë të arsyeshme për marrjen e pagesës dhe që do të kualifikohej për t'u fshirë në përputhje me praktikat e kontabilitetit konvencional.

Grantet: Financimi i siguruar për investime ose ofrimin e shërbimeve pa obligim kthimi. Investimet në infrastrukturë të financuara nga grantet nuk i shtohen as tarifës së përtëritjes së infrastrukturës dhe as bazës rregullatore të aseteve.

Indeksimi: Kostot dhe të ardhurat e rregulluara për inflacionin në përputhje me indekset e inflacionit.

Kontabiliteti sipas kostos aktuale: Një metodë e kontabilitetit e krijuar fillimisht për të trajtuar problemin e shfaqjes së efektit të inflacionit në fitimet e biznesit. Në vend që të tregojnë asetet me koston e tyre historike (çmimin e tyre origjinal të blerjes) minus zhvlerësimin aty ku është e përshtatshme, asetet shfaqen në koston e tyre aktuale (kostoja e zëvendësimit). Kjo metodë e kontabilitetit përdoret në industrinë e ujit për shkak të natyrës së gjerë të aseteve kapitale dhe faktit se kostot historike nuk pasqyrojnë vlerën e vërtetë të aseteve.

Kontributet kapitale: Financimi i dhënë si kontribut për një investim nga një palë e tretë, p.sh. kosto e infrastrukturës dhe kontributet për aktivitete të tilla, si devijimet e gypave.

Kostoja e shërbimit: Për çdo shërbim, shuma e kostove funksionale për secilën nga aktivitetet e shërbimit, plus shuma e pjesëve të duhura të shpenzimeve funksionale të aktiviteteve biznesore të identifikuara individualisht, plus pjesët e duhura të kostove të normave, borxheve të dyshimta, zërave të jashtëzakonshëm, fshirjes së aseteve jo materiale dhe të kostove të përgjithshme dhe mbështetëse. Në rastin e kompanive rajonale të ujit, kjo do të kërkojë ndarjen ose ndarjen e shpenzimeve funksionale që lidhen me shërbimet ndaj konsumatorit, shërbimet shkencore dhe koston e rregullimit, dhe shpërndarjen ose ndarjen e kostove të normave, borxheve të dyshimta, zërave të jashtëzakonshëm, fshirjes së aseteve jo materiale dhe të kostove të përgjithshme dhe mbështetëse.

Kostoja mesatare e ponderuar e kapitalit (KMPK): Mesatarja e ponderuar e interesit të borxhit dhe pritshmërive të investitorëve të kapitalit të shprehura si kthim në përqindje të kapitalit total.

Kostot direkte: Kostot që i atribuohen drejtpërdrejt secilit prej aktiviteteve të shërbimit dhe biznesit të identifikuara individualisht dhe aktiviteteve të përgjithshme dhe mbështetëse si grup. Kosto të tilla duhet të përfshijnë ndarje, kur ndarje të tilla janë të nevojshme nga konsideratat operacionale (për shembull kur ekipet e lëvizshme përdoren për të operuar objektet e ujërave të ndotura dhe të furnizimit me ujë, ose kostot e ndara për trajtimin e ujërave të ndotura dhe llumit nuk janë të identifikueshme për impiantet e vogla të trajtimit të ujërave të ndotura).

Kostot operative: Kostot direkte operative që lidhen me ofrimin e shërbimit duke përfshirë punën, energjinë, kimikatet, materialet e konsumueshme, shpenzimet e përgjithshme, taksat e parikuperueshme dhe shpenzimet e tjera periodike.

Kthimi në kapital: një kthim i drejtë në bazën rregullatore të aseteve i përfaqësuar si të ardhurat vjetore dhe rritja e kapitalit nga një investim, e shprehur si përqindje e investimit origjinal.

Llogaritë rregullatore: Raportimi i të dhënave financiare në përputhje me këto udhëzime.

Mirëmbajtja kapitale: janë aktivitetet e planifikuara dhe të pa planifikuara për zëvendësimin dhe riparimin e aseteve për ruajtjen e nivelit bazë të shërbimit.

Ngarkesat e shërbimeve: Uji: Pagesa në Ministrinë e Mjedisit për ekstraktimin e ujit dhe pagesa për palët e treta për furnizime me shumicë, dhe Ujërat e ndotura: Pagesat në Ministrinë e Mjedisit për pëlqimet e shkarkimit të ujërave të ndotura**.**

Nivelet e përmirësuara të shërbimit: Përmirësime të përhershme, të identifikueshme dhe të matshme në nivelet e shërbimit që janë mbi nivelin aktual bazë.

Përmirësimi: Për të përmirësuar dhe rritur bazën e aseteve përmes niveleve të përmirësuara të shërbimit dhe/ose zgjerimit të sistemit.

Plani i biznesit: Dorëzimi i të dhënave në ARRU që përcakton aktivitetet e planifikuara dhe kostot shoqëruese (kapitale dhe operative) që janë pjesë e paraqitjeve të përcaktimit të tarifave të KRU-ve.

Shërbimet: Furnizimi me ujë dhe shërbimet e ujërave të ndotura.

Shpenzimet funksionale: Kostot direkte të bëra në ofrimin e secilit prej aktiviteteve të shërbimeve dhe biznesit të identifikuara individualisht, plus në secilin rast një shpërndarje të kostove direkte të bëra në ofrimin e aktiviteteve të përgjithshme dhe mbështetëse.

Tarifa e përtëritjes së infrastrukturës: Një provizion vjetor i kontabilitetit për shpenzimet për përtëritjen e aseteve infrastrukture (d.m.th. kryesisht nëntokësore) që shtohen në llogarinë rregullatore të fitimit dhe humbjes.

Tarifat e mbi ngarkesës (përforcimit) të infrastrukturës: është tarifë për përforcim të infrastrukturës si pasojë e efekteve kumulative të zhvillimeve të shumta në rrjetin shpërndarës të ujit ose kanalizimit, që zbatohet për çdo konsumator të ri që lidhet në rrjet.

Vlera fillestare e aseteve: Vlera e lidhur me BRRA fillestare më 1 janar 2009 bazuar në një vlerë të caktuar për lidhje (ujë dhe ujëra të ndotura).

Zhvlerësimi sipas kostos aktuale: Zhvlerësimi i llogaritur në përputhje me metodat aktuale të kontabilitetit të kostos.

2 Konceptet e përgjithshme

2.1 Udhëzimet e kontabilitetit rregullator

2.1 Rregullat e kontabilitetit konvencional të bazuara në kostot historike dhe metodat konvencionale të zhvlerësimit njihen si një metodë legjitime e raportimit financiar, por kanë një sërë kufizimesh, veçanërisht në lidhje me kthimin në kapital dhe zhvlerësimin real në industritë me kapital intensiv me jetëgjatësi të gjatë siç është industria e ujit. Për shkak të ndikimit të inflacionit këto kufizime çojnë në:

- nënvlerësim të vlerës së aseteve
- mbivlerësim i fitimit, dhe rrjedhimisht
- mbivlerësim i kthimit në kapital dhe masat e shtrembëruara të kostove totale të cilat vazhdojnë edhe nëse inflacioni bie në zero.

2.2 Dështimet tjera në rregullat e kontabilitetit konvencional në lidhje me shërbimet publike lidhen me vlerësimin e biznesit kur financohet nga grante ose 'asete të dhuruara' duke çuar në:

- dispozitat e zhvlerësimit dhe kthimet e kapitalit kalojnë në tarifat e aseteve që nuk financohen nga ndërmarrja, dhe rrjedhimisht
- tarifa më të larta se sa do të duhej të ishin ndryshe nëse ndërmarrja do të shpërblehet vetëm për investimet e veta financiare.

2.3 Kontabiliteti rregullator gjithashtu njeh qasjen e ndryshme që rregullatorët mund të marrin për çështje të caktuara si vlerësimi i aseteve në krahasim me qasjen e marrë në pasqyrat financiare duke ndjekur rregullat konvencionale të kontabilitetit.

2.4 Kontabiliteti rregullator përfshin një rivlerësim të strukturave të kontabilitetit konvencional, të dizajnuara për të kapërcyer mangësitë e mësipërme. Nuk është një alternativë ndaj normave të kontabilitetit konvencional, por kërkon informacion shtesë dhe detaje të mëtejshme sesa ato të ofruara nga rezultatet ekzistuese të raportimit financiar.

2.5 Përveç kësaj, kontabiliteti rregullator kërkon të përcaktojë të ardhurat dhe kostot e vërteta të furnizimit me ujë dhe ofrimin e shërbimeve të ujërave të ndotura, duke:

- heq koston dhe të ardhurat që lidhen me aktivitetet jo-themelore (nëse ka), p.sh. marrja me qira e pajisjeve të ndërtimit për çështje private;
- ndarja e kostove ndërmjet shërbimeve të furnizimit me ujë nga shërbimi i ujërave të ndotura;
- duke kategorizuar veçmas investimet kapitale sipas qëllimit (mirëmbajtja dhe rritja e kapitalit, kjo e fundit e ndarë në nënkategoritë: cilësia e përmirësuar, niveli i përmirësuar i shërbimit dhe bilanci ofertë/kërkesë), dhe
- zhvillimi i një metode alternative të kalimit të kostove të mirëmbajtjes së kapitalit që reflektojnë kostot reale të mirëmbajtjes së aseteve dhe jo provizionet e zhvlerësimit (kontabiliteti i përtëritjes së infrastrukturës).

2.6 Megjithëse kontabiliteti rregullator ka disa dallime specifike nga kontabiliteti konvencional, rregullat që zbatohen në përgatitjen e të dhënave rregullatore (nëse nuk thuhet ndryshe në këtë dokument) duhet të jenë të njëjta me ato të aplikuara në kontabilitetin konvencional. Parimet themelore të kontabilitetit (siç është koncepti i akrualit) gjithashtu duhet të ndiqen, përveç rasteve kur specifikisht tregohet ndryshe.

2.7 Shifrat që do të përdoren në llogaritë rregullatore ose do të rrjedhin drejtpërdrejt nga të dhënat themelore të kontabilitetit të kompanisë ose do të bazohen në rregullat dhe llogaritjet e përshkruara në këtë dokument. Prandaj, të gjitha shifrat në llogaritë rregullatore duhet të jenë të gjurmueshme në shifrat themelore në të dhënat e kontabilitetit të kompanisë, ose në llogaritjet sipas udhëzimeve në këtë dokument. Edhe në fushat ku informacioni i kërkuar për qëllime të kontabilitetit rregullator ndryshon nga ai i mbajtur në të dhënat themelore të kontabilitetit për qëllime të kontabilitetit ligjor

(p.sh. vlerësimi i aseteve dhe zhvlerësimi), inputet e rëndësishme në këto llogaritje duhet të jenë të gjurmueshme në të dhënat kontabël të kompanisë.

2.2 Informacion shtesë

2.8 Këto udhëzime të kontabilitetit rregullator përcaktojnë informacionin minimal të nevojshëm për të përmbushur nevojat e ARRU. Kur kompanitë besojnë se ofrimi i informacionit shtesë ose analiza e kostove do të ndihmojë në të kuptuarit e informacionit që është dhënë, atëherë ata duhet ta bëjnë këtë.

2.3 Raportimi

2.9 Parimet dhe metodat rregullatore të kontabilitetit në këto udhëzime të kontabilitetit rregullator do të zbatohen për të dyja:

- **Të dhënat rregullatore** – të dhënat historike të raportuara tek rregullatori për t'i lejuar rregullatorit të monitorojë rezultatet e arritura kundrejt supozimeve të përdorura në kohën e vendosjes së tarifave dhe të vlerësojë nivelin e performancës së kompanive në secilën nga aktivitetet e tyre kryesore; dhe
- **Projeksionet** – veçanërisht paraqitjet e planit rregullator të biznesit tek rregullatori për qëllime të vlerësimit të kërkesave të ardhshme të shpenzimeve dhe kështu përcaktimit të tarifave të duhura.

2.10 ARRU mund të kërkojë informacion kontabël në kohë të tjera dhe, për të qenë në përputhje me informacionin e marrë në kontabilitetin rregullator dhe projeksionet e kostos të dhëna rregullatorit, këto kërkesa të tjera duhet të ndjekin parimet dhe metodat e përcaktuara në këtë udhëzim.

3 Aktivitetet

3.1 Ndarja e aktiviteteve themelore dhe jo-themelore

3.1 Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet, duke përfshirë investimet kapitale, kostot operacionale, shpenzimet e përgjithshme, koston e kapitalit dhe zërat e shpenzimeve jo-monetare për aktivitetet jo-themelore duhet të identifikohen veçmas nga aktivitetet themelore të ujit dhe ujërave të ndotura. Vetëm aktivitetet themelore do të përfshihen në llogaritë rregullatore. Të ardhurat, kostot, asetet dhe detyrimet në lidhje me aktivitetet jo-themelore do të shfaqen veçmas.

3.2 Shembuj që ilustrojnë ndryshimin midis aktiviteteve themelore dhe jo-themelore për ofrimin e shërbimeve të furnizimit me ujë janë dhënë në Tabela 1 më poshtë. Parime të ngjashme duhet të ndiqen për të bërë dallimin midis aktiviteteve themelore dhe jo-themelore për ujërat e ndotura.

Tabela 1 – Aktivitetet kryesore / jo-themelore

Aktiviteti	Aktivitetet themelore	Aktivitete jo-themelore
Nxjerrja e ujit	Nxjerrja e ujit për trajtim dhe shpërndarje në rrjetin e ujit me tubacione	Nxjerrja e ujit për qëllime të tjera si ujitja ose shitja me shumicë (e parregulluar) tek përdoruesit e tjerë.
Trajtimi i ujit	Trajtimi i ujit para shpërndarjes në rrjetin e ujit me tubacione për përdorim nga konsumatorët brenda zonave të përcaktuara të shërbimit të ofruesve të shërbimeve.	Trajtimi i ujit që do të eksportohet te një ofrues tjetër shërbimi.
Depozitimi i ujit	Depozitimi i ujit të trajtuar dhe të patrajtuar përpara shpërndarjes përfundimtare në rrjetin e ujit me tubacione për përdorim nga konsumatorët brenda zonave të përcaktuara të shërbimit të ofruesve të shërbimeve.	Depozitimi i ujit të trajtuar dhe të patrajtuar përpara shitjes te një ofrues tjetër shërbimi.
Shpërndarja e ujit	Shpërndarja e ujit brenda rrjetit.	Shpërndarja e ujit që do të dërgohet tek ofruesit e tjerë të shërbimeve dhe për shitje me shumicë (të parregulluara).
Grumbullimi i ujërave të ndotura	Të gjitha shërbimet që lidhen me menaxhimin e sistemit të grumbullimit të ujërave të ndotura duke përdorur asetet e KRU-së.	Ofrimi i shërbimeve për menaxhimin e aseteve të ujërave të shiut në emër të komunave që nuk janë të lidhura me rrjetet e ujërave të ndotura të ofruesve të shërbimeve.
Lidhjet shtëpiake	Instalimi i lidhjeve të reja dhe riparimi i lidhjeve ekzistuese të shtëpive brenda zonave të përcaktuara të shërbimit	Shërbime komerciale të parregulluara për konsumatorët, p.sh. riparime hidraulike në rrjedhën e poshtme të pikës së shitjes së ujit (matës).
Shërbimet ndaj konsumatorit	Leximi i matësit, faturimi dhe mbledhja e të ardhurave; ndërgjegjësimin e publikut dhe fushatat reklamuese për aq sa kanë të bëjnë me sistemin e ujësjellësit me tubacione, etj.	Aktivitetet e shërbimit ndaj konsumatorit për shërbime të parregulluara.
Aktivitete të tjera		Aktivitete komerciale të parregulluara, p.sh. marrja me qira e pajisjeve të ndërtimit.
Shpenzimet e përgjithshme	Proporcional të aktiviteteve të përgjithshme të lidhura me aktivitetet kryesore	Të gjitha aktivitetet e tjera të përgjithshme

3.3 Kur burimet ndahen midis aktiviteteve themelore dhe jo-themelore, një ndarje e duhur e kostove duhet të bëhet midis furnizimit me ujë, ujërave të ndotura dhe aktiviteteve jo-themelore në llogaritë rregullatore në përputhje me udhëzimet në seksion 4.12.

3.4 Në mënyrë të ngjashme, vlerat e aseteve dhe detyrimeve, do të ndahen midis furnizimit me ujë, ujërave të ndotura dhe aktiviteteve jo themelore në llogaritë rregullatore.

3.5 Çdo aktivitet, kosto ose aset që nuk mund të përcaktohet lehtësisht nga ofruesi i shërbimit si aktivitet themelor ose jo-themelor do t'i referohet ARRU për sqarim.

4 Të ardhurat dhe kostot operative (përfshirë mirëmbajtjen e kapitalit)

4.1 Të përgjithshme

4.1 ARRU kërkon një analizë të duhur të kostove operative për disa qëllime, duke përfshirë:

- përcaktimin e lejimeve të duhura tarifore për aktivitetet e ujësjellësit dhe ujërave të ndotura të secilës kompani;
- monitorimi i performancës kundrejt planifikimeve të bëra në kohën e përcaktimit të tarifave;
- vlerësimi i performancës krahasuese midis kompanive për aktivitetet kryesore që lidhen me ofrimin e shërbimeve të ujësjellësit dhe ujërave të ndotura; dhe
- monitorimin e qëndrueshmërisë financiare të kompanive rajonale të ujësjellësit dhe aftësinë e tyre për të vazhduar financimin e shërbimeve që ofrojnë.

4.2 Prandaj, kostot operative kërkohet të raportohen nga aktivitetet kryesore të shërbimit dhe zërat kryesorë të kostos të identifikuara më poshtë. Kur kostot e konsiderueshme ofrohen nën zërat "të tjera" si "Kosto të tjera direkte", atëherë duhet të jepet edhe një ndarje e veçantë e këtyre kostove.

4.3 Një detaj më i plotë i kostove që do të përfshihen në secilin zë të kostove, jepet në Aneksin 5, dhe një model për raportimin e të ardhurave/shpenzimeve është paraqitur në Aneksin 1.

4.2 Të ardhurat

4.4 Të ardhurat duhet të deklarohen si shuma e detyrueshme (pa TVSH) nga konsumatorët, përfshirë konsumatorët e ujit me shumicë, në lidhje me shërbimet e furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura të ofruara gjatë vitit. Shumat e detyrueshme në lidhje me ujin dhe ujërat e ndotura duhet të shpalosen veçmas.

4.5 Përfshirë të ardhurat nga tarifat e lidhjes për lidhjet e reja të ujësjellësit dhe ujërave të ndotura.

4.6 Çdo e ardhur e marrë për aktivitete të tjera jo-themelore (për shembull të ardhurat nga qiraja e pajisjeve të ndërtimit për palët e treta) duhet të paraqiten si të ardhura jo-themelore.

4.7 Të ardhurat e marra nga tarifat e mbingarkesës (përforcimit) të infrastrukturës, në fuqi nga 1 janari 2026, do të regjistrohen veçmas nga burimet e tjera të të ardhurave pasi këto do të kompensohen përmes bazës rregullatore të aseteve të infrastrukturës për furnizimin me ujë dhe shërbimet e ujërave të ndotura.

4.3 Grantet dhe subvencionet e kostos operative

4.8 Grantet dhe subvencionet nuk duhet të ulin shpenzimet operative në raportim, por të paraqiten si zë i veçantë. Kjo do të sigurojë që performanca e kostos operative për aktivitetet përkatëse të mund të monitorohet me kalimin e kohës në një mënyrë kuptimplote edhe nëse niveli i grantit ose subvencionit ndryshon. Gjithashtu do të ndihmojë për të siguruar që kostot operative midis kompanive (të cilat mund të marrin nivele të ndryshme grantesh ose subvencionesh) të jenë më të krahasueshme.

4.9 Grantet ose subvencionet e marra në lidhje me kostot operative duhet të tregohen si një shumë e veçantë e të ardhurave. Kompanitë duhet të ofrojnë një analizë të veçantë të kostos operative, grantet ose subvencionet e marra, duke dhënë detaje për secilën shumë të marrë dhe aktivitetin ose zërin e kostos me të cilën lidhet.

4.4 Analiza e kostove operative për aktivitete individuale

4.10 Kostot operative duhet të analizohen në seksionin 4.5 dhe në seksion 4.13 me kostot direkte të aktiviteteve themelore të secilit biznes, të treguara veçmas.

4.11 Kompanitë duhet të identifikojnë të gjitha kostot e aktiviteteve të përgjithshme dhe mbështetëse brenda aktivitetit të veçantë siç përcaktohet.

4.5 Aktivitetet e shërbimit - furnizimi me ujë

Resurset dhe trajtimi i ujit

4.12 Të gjitha kostot direkte që lidhen me nxjerrjen, transportimin dhe trajtimin e ujit të papërpunuar, duke përfshirë mirëmbajtjen rutinë. Përfshirë koston e furnizimit me ujë të blerë dhe të shitur, përveç shërbimeve të ofruara si shërbime jo-themelore.

Distribuimi i ujit

4.13 Të gjitha kostot direkte që lidhen me pompimin, ruajtjen dhe transportimin e ujit të trajtuar, duke përfshirë funksionimin, kontrollin dhe monitorimin e sistemit të shpërndarjes, duke përfshirë mirëmbajtjen rutinë dhe kostot e instalimit të lidhjeve të reja. Kur punonjësit e shpërndarjes janë të punësuar në punë që lidhen me çështjet tarifore dhe për punët e ngarkesave dhe faturimeve, ata duhet të klasifikohen për shërbimet e konsumatorit. Kur pompat shërbejnë një funksion të dyfishtë nxjerrja/shpërndarja, duhet të bëhet një ndarje e kostove për secilin funksion. Baza mbi të cilën është bërë një shpërndarje e tillë duhet të shpjegohet.

4.6 Aktivitetet e shërbimit - ujërat e ndotura

Grumbullimi i ujërave të ndotura

4.14 Përfshirë të gjitha kostot direkte që lidhen me mbledhjen e ujërave të ndotura, mirëmbajtjen rutinë dhe kostot e instalimit të lidhjeve të reja. Përjashtuar kostot e pompimit terminal (d.m.th. kostot e bëra në pompimin e ujërave të ndotura gjatë fazës së trajtimit).

Trajtimi i ujërave të ndotura

4.15 Përfshirë të gjitha kostot direkte që lidhen me trajtimin e ujërave të ndotura, duke përfshirë kostot e pompimit të terminalit dhe mirëmbajtjen rutinë.

Trajtimi dhe asgjësimi i llumit

4.16 Përfshirë të gjitha kostot direkte që lidhen me trajtimin dhe asgjësimin e llumit, duke përfshirë mirëmbajtjen rutinë.

4.7 Zërat e kostove direkte brenda aktiviteteve të shërbimit

4.17 Për secilën nga aktivitetet e mësipërme, kostot duhet të analizohen nën titujt e mëposhtëm siç përcaktohet në Aneksin 1:

Tarifat e shërbimit:

4.18 **Uji**: pagesa për Ministrinë e Mjedisit për nxjerrjen e ujit dhe për palët e treta për furnizimet e ujit të blerë me shumicë, dhe

4.19 **Ujërat e ndotura**: pagesa në Ministrinë e Mjedisit për pëlqimet e shkarkimit të ujërave të ndotura.

Kostot e energjisë

4.20 Të gjitha kostot e energjisë që i atribuohen drejtpërdrejt aktiviteteve të identifikuara të shërbimit, por duke përjashtuar energjinë e përdorur për transport të cilat përfshihen në "kostot e derivateve" dhe me sigurimin e energjisë për depot dhe zyrat, të cilat përfshihen në kosto të tjera direkte nëse lidhen drejtpërdrejt me një aktivitet të caktuar ose kosto të tjera biznesi nëse jo.

Kostot e derivateve

4.21 Kostot e derivateve të përdorur për transport.

Kostot e stafit

4.22 Pagat dhe pagat bruto të të gjithë punonjësve në kuadër të aktivitetit përkatës, duke përfshirë pagesat që rezultojnë nga skemat e pagesave të bonuseve dhe fitimit, kontributet e sigurimit të punëdhënësve, detyrimet pensionale të pa financuara, pagesa e sëmundjes, përfitimet e sëmundjes, sigurimi shëndetësor privat, shpërblimet e pensionit, përfitimet e vdekjes në shërbim, pushimi i paguar, udhëtimi i jetesës dhe shpenzimet e trajnimit. Kur stafi punon në aktivitete të ndryshme, kostot e tyre duhet të ndahen midis aktiviteteve, mundësisht duke përdorur fletët kohore ose ndonjë metodë tjetër për të regjistruar drejtpërdrejt kohën e shpenzuar në aktivitete.

4.23 Përfshirë kostot e stafit që lidhen me instalimin e lidhjeve të reja.

Materialet dhe materiet e konsumueshme

4.24 Të gjitha materialet dhe materiet e konsumueshme që nuk janë në shërbime të punësuara dhe të kontraktuara. Kjo kategori kostoje përfshin pajisjet (të tilla si vegla të vogla dhe veshje), provizionet, materialet e asfaltit dhe mbushjes, por përjashton të gjithë artikujt e kapitalizuar ose të përfshirë në shpenzimet e përtëritjes të infrastrukturës.

4.25 Përfshirë kostot e materialeve dhe materive të konsumueshme që lidhen me instalimin e lidhjeve të reja.

Shërbimet e kontraktuara

4.26 Të gjitha pajisjet dhe shërbimet me qira dhe të kontraktuara. Shërbimet që përfshijnë marrjen me qira të makinerive, pajisjeve të zyrave dhe të përgjithshme dhe transportit. Shërbimet e kontraktuara përfshijnë të gjithë punën e kontraktuar; dhe këshilla profesionale si avokatë dhe konsulentë.

4.27 Përfshini kostot e shërbimeve të kontraktuara që lidhen me instalimin e lidhjeve të reja

Kostot e mirëmbajtjes

4.28 Kostot e mirëmbajtjes së aseteve jo-infrastrukturore të lidhura me çdo aktivitet. Përjashton kostot e mirëmbajtjes së aseteve të infrastrukturës të cilat përfshihen në koston e përtëritjes së infrastrukturës.

Kosto të tjera direkte

4.29 Çdo kosto tjetër operative që lidhet me secilën prej aktiviteteve, por duke përjashtuar interesin dhe taksat. Përfshirë kostot që lidhen me sigurimin e depove dhe zyrave dhe primet e sigurimit.

4.8 Kostot indirekte - Aktivitetet e biznesit

4.30 Kostot indirekte të aktiviteteve të biznesit duhet të ndahen midis furnizimit me ujë, ujërave të ndotura dhe aktiviteteve jo-themelore.

Shërbimet ndaj konsumatorit

4.31 Përfshirë kontabilitetin e konsumatorit, leximin e matësve, rikuperimin e borxhit dhe kostot e shkyçjes, pyetjet e konsumatorëve në lidhje me çështjet tarifore dhe tarifimin/faturimin dhe trajtimin e ankesave. Kostoja e shërbimeve të faturimit të blera duhet të përfshihet. Kostot e shërbimeve të tilla të ofruara për palët e treta duhet të përfshihen si një aktivitet jo-themelor.

Shërbime shkencore

4.32 Përfshirë kostot e shërbimeve shkencore dhe laboratorike dhe të monitorimit të cilësisë. Kostoja e shërbimeve të tilla të blera nga palë të treta duhet të përfshihet. Kostot e shërbimeve të tilla të ofruara për palët e treta duhet të përfshihen si një aktivitet jo-themelor.

Kostot rregullatore

4.33 Përfshirë të gjitha kostot shtesë menaxheriale rregullatore, tarifat e licencës që i paguhen ARRU në lidhje me rregullimet dhe kostot shoqëruese të bëra në përgatitjen e aplikacioneve tarifore dhe ndërlidhjes me rregullatorët.

Aktivitete të përgjithshme dhe mbështetëse

4.34 Përfshin të gjitha shërbimet e ofruara në mënyrë të centralizuar, përveç çdo zëri të mbuluar posaçërisht nga aktivitetet e identifikuara individualisht. Ndarjet dhe specifikimet e mëposhtme duhet të përfshihen:

- Shërbimet administrative (përfshirë pagat e stafit të administratës)
- Shërbimet e personelit dhe menaxhimit (përfshirë pagat e drejtorëve dhe anëtarëve të bordit)
- Shërbimet financiare
- Shërbime ligjore dhe të menaxhimit të pronës
- Hulumtimi dhe zhvillimi
- Përcaktimi, zbatimi dhe monitorimi i politikave
- Shërbimet e auditimit
- Shërbimet e marrëdhënieve me publikun dhe punonjësit
- Objektet e përpunimit të të dhënave
- Ndërlidhja e planifikimit
- Automjete dhe fabrika (përfshirë automjetet dhe impiantet e marra me qira)
- Objektet e mirëmbajtjes elektrike dhe mekanike
- Mirëmbajtja e tokës dhe pronës
- Ruajtja e materialeve - mbështetje operacionale dhe teknike
- Ndërtesat e përgjithshme dhe mbështetëse

4.9 Kostot indirekte - Kosto të tjera

4.35 Borxhet e këqija: Përfshin kostot e sigurimit të të gjitha borxheve të konsumatorëve (pa TVSH) që janë më të vjetra se një vit siç përcaktohet në seksion 4.13 më poshtë, së bashku me borxhet specifike të këqija më pak se një vit. Përjashton kostot e rikuperimit të borxhit të cilat përfshihen në shërbimet ndaj konsumatorit.

4.36 Tatimi mbi vlerën e shtuar i ngarkuar për borxhet e këqija që i paguhen Qeverisë së Kosovës nuk mund të rimbursohet derisa borxhet të mund të fshihen zyrtarisht në përputhje me rregullat e administratës tatimore.

4.10 Taksat dhe dividentët

4.37 Taksat e përgjithshme dhe të biznesit për shërbimet e furnizimit me ujë dhe ujërave të ndotura.

4.38 Dividentët që u paguhen aksionarëve nga fitimet e gjeneruara.

4.11 Aktivitete jo-themelore

4.39 Përfshinë të ardhurat dhe kostot e ofrimit të shërbimeve për palët e treta, që nuk lidhen me aktivitetet kryesore, si të ardhurat e marra nga përdorimi i aseteve të kompanisë së ujit, për aktivitete ndërtimi, të palëve të treta. Nëse kostot që lidhen me këto aktivitete jo-themelore nuk mund të përcaktohen

drejtpërdrejt, duhet të bëhet një ndarje e arsyeshme nga kostot e aktivitetit të caktuar që ofron shërbimin.

4.12 Alokimet dhe ndarjet

4.40 Kudo që është e mundur, kostot, të ardhurat, asetet dhe detyrimet duhet të ndahen drejtpërdrejt në aktivitetin përkatës të shërbimit ose qendrën e kostos.

4.41 Nëse nuk është e mundur të ndahen drejtpërdrejt kostot, kompanitë do të duhet të ndajnë kostot. Baza e ndarjes duhet, për aq sa të jetë e mundur, të pasqyrojë qendrën e kostos që shkakton koston ose po përdor asetin. ARRU nuk do të presë të imponojë metodologjitë e ndarjes për kompanitë e ujit, por pret të shohë se metodat e aplikuara janë të arsyeshme dhe mund të udhëzojë një kompani të ndryshojë metodën e saj nëse ARRU beson se metoda e aplikuar nuk është e arsyeshme.

4.42 Për çdo zë të kostos që kërkon ndarje dhe jo shpërndarje të drejtpërdrejtë, baza e ndarjes do të deklarohet në llogari.

4.43 Nëse një kompani dëshiron të ndryshojë bazën e shpërndarjes ose ndarjes, ajo do të kërkojë miratimin nga ARRU për të bërë ndryshimin. Për të marrë miratimin, kompania duhet të japë detaje të ndryshimit të propozuar, arsyet e kërkesës për ndryshimin dhe ndikimin e ndryshimit në alokime/ndarje.

4.13 Borxhet e konsumatorëve

4.44 Llogaritë e të gjitha kompanive rajonale të ujit përmbajnë shuma të mëdha të papaguara që u janë faturuar konsumatorëve, por nuk janë paguar. Shumë nga këto shuma janë dukshëm më shumë se një vit të vjetra. Megjithëse mund të ketë arsye pse borxhe të tilla mbahen në evidenca kontabile, për qëllime të kontabilitetit rregullator, ARRU nuk e konsideron të përshtatshme të mbajë bilance të tilla për një kohë të pacaktuar kur ka pak perspektivë për rikuperimin e tyre.

4.45 Prandaj, për qëllime të kontabilitetit rregullator dhe llogaritjes së tarifave, ARRU i konsideron të gjitha borxhet e konsumatorëve më të vjetra se një vit si të parikuperueshme dhe rregullon që ato duhet të fshihen. Kjo do të thotë se llogaritë rregullatore në fund të çdo viti do të përmbajnë vetëm borxhet e konsumatorëve që lidhen me vitin që sapo ka përfunduar.

4.46 Kostoja e një fshirjeje të tillë do të njihet si një kosto për qëllime të përcaktimit të tarifave, megjithëse rregullatori mund të dëshirojë të rishikojë proceset e rikuperimit të borxhit të kompanive për të siguruar që po ndërmerren hapa të arsyeshëm për të siguruar që borxhet po ndiqen siç duhet.

4.47 Bilanci i debitorëve në fund të çdo viti (përfshirë pikën fillestare për kontabilitetin rregullator 1 janar 2009) duhet të rrjedhë nga një analizë e debitorëve të vjetër kudo që të jetë e mundur. Nëse kjo nuk është e mundur, atëherë duhet të përdoret një metodë për të vlerësuar borxhet që janë më të vjetra se një vit dhe metoda e përdorur duhet të deklarohet qartë.

4.48 Një shembull i ilustruar i trajtimit rregullator të debitorëve është dhënë në Aneksin 4.

5 Kategoritë e aseteve

5.1 Asetet afatgjata

5.1 Një pjesë e rëndësishme e llogaritjes së tarifave për shërbimet e rregulluara është se ajo përfshin një kthim të vlerës së aseteve të tyre. Vlera që një rregullator përdor për qëllime të përcaktimit të tarifave nuk do të jetë domosdoshmërisht e njëjtë me atë të përdorur në pasqyrat financiare të kompanisë së rregulluar. Llogaritë rregullatore do të tregojnë vlerat e aseteve për qëllime rregullatore.

5.2 Dallimi midis aseteve infrastrukturore dhe jo-infrastrukturore

5.2 Në industrinë e ujit bëhet një dallim i rëndësishëm për qëllime rregullatore ndërmjet:

- *Aseteve infrastrukturore* – ato asete (kryesisht asete nëntokësore) të cilat nëse mirëmbahen në mënyrë adekuate mund të pritet të ofrojnë një nivel shërbimi për konsumatorët për një kohë të pacaktuar. Këto asete nuk i nënshtrohen zhvlerësimit. Në vend të kësaj, një kosto për përtëritjen e infrastrukturës (KPI) bëhet në pasqyrën e të ardhurave për të përfaqësuar ruajtjen e shërbimit të aseteve nga biznesi gjatë vitit, siç përshkruhet më tej në seksion 6.2; dhe
- *Aseteve jo-infrastrukturore* – ato asete (kryesisht asete mbi tokë) që kanë një jetë të paracaktuar dhe mund të pritet të asgjësohen ose zëvendësohen në fund të jetës së tyre të pritshme. Këto asete i nënshtrohen zhvlerësimit.

5.3 Asetet infrastrukturore në përgjithësi përfshijnë:

- tokën;
- sistemet nëntokësore të rrjetit të ujësjellësit dhe të kanalizimeve;
- akumulacione dhe rezervuarë për magazinimin e ujit të papërpunuar
- digat dhe kanalet;
- tubacionet e llumit; dhe
- informacion rreth aseteve të infrastrukturës p.sh. të dhënat e hulumtimeve zonale.

5.4 Asetet tjera (kryesisht mbi tokë) klasifikohen si jo-infrastrukturë.

5.5 Udhëzime më të detajuara se cilat asete i përkasin cilës prej këtyre kategorive, jepet në Aneksin 6.

5.3 Klasifikimi i shpenzimeve

5.6 Detajet e plota duhet të jepen duke detajuar shpenzimet kapitale çdo vit. Shpenzimet duhet të kategorizohen sipas qëllimit ose si:

- **ofrimi i shërbimit bazë**, i cili kërkohet për të ruajtur nivelin aktual (bazë të vendosur së fundmi) të shërbimit ndaj konsumatorëve; ose si
- **përmirësim** kur ka një rritje të përhershme të nivelit aktual të shërbimit në një nivel të ri "bazë".

Përmirësimi ndahet më tej si më poshtë:

  - **cilësia** ku shpenzimet kërkohen për të përmbushur detyrimet e reja të cilësisë ligjërisht të zbatueshme (d.m.th. që nga momenti kur është vendosur niveli bazë i shërbimit)
  - **niveli i përmirësuar** i shërbimit (NPSH) ku shpenzimet ofrojnë një ndryshim të identifikueshëm, të matshëm dhe të përhershëm në nivelin e përgjithshëm të shërbimit për konsumatorët ekzistues mbi standardin e ofruar më parë;
  - **Bilanci i kërkesës** (BK) ku shpenzimet ofrojnë shërbime ujësjellësi dhe kanalizime për konsumatorët e rinj pa përkeqësim neto nga niveli aktual i shërbimit të ofruar për konsumatorët ekzistues; dhe/ose akomodon rritjen e përdorimit të ujit nga konsumatorët ekzistues në nivelin aktual të shërbimit.

5.7 Mirëmbajtja rutinë që nuk përfshihet në shpenzimet kapitale dhe shpenzimet e tjera të mirëmbajtjes që lindin në mënyrë reaktive në baza ditore trajtohen si kosto operative dhe merren drejtpërdrejt në llogarinë e fitimit dhe humbjes.

5.8 Aneksi 6 i këtyre udhëzimeve klasifikon kategoritë e shpenzimeve kapitale infrastrukture / jo-infrastrukture dhe sipas qëllimit (Ofrimi i Shërbimit Bazë, Përmirësimi i Cilësisë, NPSH dhe BK).

5.9 Kërkohet shpërndarje proporcionale e shpenzimeve kapitale midis kategorive të qëllimeve aty ku është e përshtatshme, d.m.th. Tre kategoritë e fundit të qëllimeve përfaqësojnë një përmirësim: një rritje të përhershme të nivelit agregat të shërbimit për konsumatorët ekzistues dhe/ose ofrimin për konsumatorët e rinj të nivelit aktual të shërbimit. Projektet e përmirësimit mund të shërbejnë për disa qëllime dhe, në shumicën e rasteve, do të përfshijnë një element të punimeve të mirëmbajtjes që kryhen më herët se sa është e nevojshme. Ky element i avancuar i mirëmbajtjes duhet të ndahet për ofrimin e shërbimit bazë.

5.10 Kur nivelet e rritjes së shërbimit lindin nga shpenzimet e kërkuara për kategori të tjera qëllimesh, atëherë vetëm shpenzimet në rritje, nëse ka, duhet të ndahen në NPSH. Shpërndarja në NPSH duhet të përfaqësojë shpenzimet e bëra vetëm me qëllim të arritjes së një përmirësimi të identifikueshëm, të matshëm dhe të përhershëm në nivelet agregate të shërbimit.

6 Kontabiliteti për mirëmbajtjen kapitale

6.1 Alokimi i mirëmbajtjes kapitale

6.1 Asetet infrastrukturore janë ato asete (kryesisht asete nëntokësore) që nuk kanë një jetë të kufizuar dhe të cilat, nëse mirëmbahen siç duhet, do të jenë në gjendje të vazhdojnë të ofrojnë një nivel të paracaktuar shërbimi për konsumatorët për një kohë të pacaktuar.

6.2 Asetet jo-infrastrukturore janë ato asete (kryesisht mbi tokë) që kanë një jetëgjatësi të kufizuar dhe kështu zhvlerësohen përgjatë viteve dhe mund të zëvendësohen në fund të jetëgjatësisë së tyre.

6.3 Mirëmbajtja kapitale ka të bëjë me ruajtjen e bazës ekzistuese të aseteve (si infrastrukturë ashtu edhe jo-infrastrukturë) dhe kështu përbëhet nga të dyja:

- *Tarifat e përtëritjes së infrastrukturës* – për asetet që nuk zhvlerësohen, masa e mirëmbajtjes së atyre aseteve (aseteve të infrastrukturës) në mënyrë që ato të mbeten të afta të ofrojnë nivelin e pritshëm të shërbimit për konsumatorët për një të ardhme të pacaktuar; dhe
- *Zhvlerësimi* – masa e mënyrës se si kostoja e një aseti (dhe rrjedhimisht kostoja e zëvendësimit të atij aseti) ndahet gjatë jetës së dobishme tij të parashikuar.

6.2 Rinovimet e infrastrukturës

Kostoja e përtëritjes së infrastrukturës (KPI) është kostoja vjetore e mirëmbajtjes së aseteve të infrastrukturës në një nivel të paracaktuar shërbimi për konsumatorët. Kjo shumë duhet të përfaqësojë vlerësimin e kompanisë për nevojat e saj afatgjata të mirëmbajtjes së kapitalit për të ruajtur shërbimin e aseteve të infrastrukturës dhe kapacitetin operativ.

Për qëllime të kontabilitetit konvencional, shpenzimet për mirëmbajtjen e këtyre aseteve mund të kapitalizohen ose të shpenzohen kundrejt ndonjë linje tjetër të kostos, por për qëllime të kontabilitetit rregullator të gjitha shpenzimet e tilla që kryhen gjatë vitit për mirëmbajtjen e aseteve të infrastrukturës ngarkohen me kompensimin e përtëritjes së infrastrukturës.

Vetëm shpenzimet që çojnë në rritje (në drejtim të ofrimit të një niveli më të lartë të ofrimit të shërbimeve për konsumatorët sesa ishte menduar më parë) ose zgjerim (si lidhja e zonave të reja me rrjetin) do të kapitalizohen. Të gjitha shpenzimet e tjera për asetet e infrastrukturës duhet të ngarkohen me kompensimin e përtëritjes së infrastrukturës.

6.3 Grantet dhe kontributet e përtëritjes së infrastrukturës

6.4 Për qëllime të llogaritjes së tarifave, kostoja vjetore e përtëritjes së infrastrukturës do të zvogëlohet me shumën e çdo granti, subvencioni ose kontributi që pritet të merret për aktivitete që janë pjesë e mirëmbajtjes së infrastrukturës. Kjo bëhet për të siguruar që konsumatorët të mos paguajnë përmes tarifave të tyre për aktivitete që janë financuar nga burime të tjera.

6.5 Prandaj, për të monitoruar shpenzimet e përtëritjes së infrastrukturës në raport me ato të miratuara, kompanitë duhet të përfshijnë në llogaritë e tyre rregullatore një analizë të shpenzimeve aktuale të realizuara dhe të granteve, subvencioneve dhe kontributeve të marra për ato shpenzime. Shpenzimet neto (pas zbritjes së granteve, subvencioneve dhe kontributeve) mund të krahasohen me përtëritjen e infrastrukturës të miratuar, që u lejua në procesin tarifor, për të përcaktuar shkallën e çdo shpenzimi më të ulët ose më të lartë, në raport me ato të miratuara.

6.4 Akumulimi/parapagimi i përtëritjes së infrastrukturës

6.6 Kostoja e përtëritjes së infrastrukturës merret në pasqyrat financiare si provizion (për detyrimet dhe tarifat) dhe shpenzimet faktike për mirëmbajtjen e aseteve të infrastrukturës, kompensohen me këtë provizion, ashtu siç ndodhë në vend që të ngarkohen në pasqyrën e të ardhurave ose të kapitalizohen. Çdo diferencë nga viti në vit midis kostos së përtëritjes së infrastrukturës dhe shpenzimeve aktuale të

bëra ndaj saj, grumbullohet në pasqyrat financiare si akumulim kumulativ ose parapagim sipas rastit. Kjo përcaktohet veçmas për secilin nga sistemet e infrastrukturës së ujësjellësit dhe ujërave të ndotura dhe përfshihet si lejim në llogaritjet përkatëse të përcaktimit të tarifave.

6.7 Grumbullimi ose parapagimi i përtëritjes së infrastrukturës përfaqëson:

- Paratë që janë marrë përmes tarifave për përtëritjen e infrastrukturës, që nuk janë kryer, por duhet të kryhen, për të siguruar që asetet të mbeten të afta për të ofruar nivelin e nevojshëm të shërbimit; ose
- Punë që është kryer përpara marrjes së fondeve përmes tarifës, për të ruajtur aftësinë e shërbimit të aseteve dhe që për këtë arsye do të financohet përmes kompensimit të përtëritjes të infrastrukturës në tarifat e viteve të ardhshme.

6.8 Kur akumulimi ose parapagimi për përtëritjen e infrastrukturës arrin nivele të konsiderueshme, ARRU do të kërkojë të rishikojë arsyet për këtë, pasi mund të tregojë një problem me nivelin e lejimit për përtëritjen e infrastrukturës që është vendosur, ose një problem të vazhdueshëm me nën-shpenzimin apo mbi-shpenzimin për përtëritjen e infrastrukturës nga kompania.

7 Baza rregullatore e aseteve

7.1 Vlera fillestare e aseteve

7.1 Metodologjia tarifore e përdorur nga ARRU fillon më 1 janar 2009 me një bazë rregullatore të aseteve (BRRA) për secilën nga kompanitë e ujit të përcaktuar duke përdorur një vlerë për asetet e furnizimit me ujë prej 200 € për konsumatorë të kompanisë së ujit dhe një vlerë për asetet e ujërave të ndotura prej 100 € për konsumatorë të ujërave të ndotura.

7.2 Këto vlera fillestare për ujin dhe ujërat e ndotura ndahen midis aseteve infrastrukturore dhe jo-infrastrukturore duke përdorur përqindjet e këtyre aseteve në të dhënat e aseteve të kompanisë.

7.2 Indeksimi

7.3 Për të ruajtur vlerën e bazës rregullatore të aseteve në terma realë, është e nevojshme të aplikohet një faktor inflacioni çdo vit. Qasja e adoptuar nga metodologjia tarifore e ARRU, përdor Indekset e Çmimeve të Konsumit për Kosovën të publikuara nga Zyra e Statistikave të Kosovës. Vlera e aseteve përfundimtare në vitin "n", rritet në një vlerë, për vlerën e hapjes në vitin n+1, duke përdorur formulën e mëposhtme:

$$RAB_{n+1} = RAB_n \times \frac{CPI_{n+1}}{CPI_n}$$

Ku:

RAB_n = vlera e bazës së aseteve rregullatore në vitin n

RAB_{n+1} = vlera e bazës së aseteve rregullatore në vitin n+1

$IÇK_n$ = indeksi i IÇK qershorit për vitin n siç publikohet nga Zyra e Statistikave të Kosovës

$IÇK_{n+1}$ = indeksi i IÇK qershorit për vitin n+1 siç publikohet nga Zyra e Statistikave të Kosovës

7.4 Asetet e blera gjatë vitit, nuk do të kenë nevojë për indeksim pasi ato tashmë janë në bazën e duhur të çmimeve.

7.5 Llogaritjet e zhvlerësimit do të bazohen në vlerat e indeksuara të hapjes dhe për këtë arsye do të jenë gjithashtu në bazën e saktë të çmimeve.

7.3 Shtesat (asete jo-infrastrukturore)

7.6 Asetet e reja hyjnë në bazën rregullatore të aseteve vetëm në vitin e vënies në punë, pra kur ofrojnë një shërbim për konsumatorët. Vlera me të cilën ato shtohen në bazën rregullatore të aseteve është kostoja e asetit duke përfshirë kostot e instalimit dhe çdo interes të zbatueshëm të shkaktuar gjatë ndërtimit. Interesi gjatë ndërtimit duhet të llogaritet me koston mesatare të ponderuar të kapitalit (KMPK) për të siguruar që asetet gjatë ndërtimit të fitojnë të njëjtën normë kthimi si asetet në përdorim.

7.7 Nëse një aset është financuar tërësisht nga grante ose kontribute kapitale, ai nuk përfshihet në bazën rregullatore të aseteve. Të vetmet asete që duhet të përfshihen janë ato që janë financuar nga kompania, pasi vetëm kjo shumë duhet të fitojë një normë kthimi dhe zhvlerësimi përmes tarifave të konsumatorëve.

7.8 Kur një aset financohet pjesërisht nga grantet ose kontributet kapitale, vetëm pjesa që është financuar nga kompania (d.m.th. kostoja totale minus vlera e granteve/kontributeve) duhet të përfshihet në bazën e aseteve, si shtesë.

7.4 Shtesat (infrastruktura)

7.9 Shpenzimet kapitale për asetet infrastrukturore, i shtohen bazës rregullatore të aseteve vetëm nëse rrit ose zgjeron shërbimin e ofruar nga baza ekzistuese e aseteve (p.sh. zgjerimi i rrjetit për të lidhur pronat e reja). Shpenzimet kapitale për asetet e infrastrukturës që kërkojnë vetëm të ruajnë nivelet aktuale të shërbimit dhe standardeve, nuk i shtohen bazës rregullatore të aseteve, por mbulohen përmes tarifës së përtëritjes të infrastrukturës (shih seksionin 6.2).

7.5 Tarifat e mbingarkesës (përforcimit) të infrastrukturës

7.10 Nga viti 2026, kompanitë e ujit do të vendosin 'tarifa e mbingarkesës (përforcimit) të infrastrukturës, për zhvilluesit dhe konsumatorët e pronave të reja neto, si një kontribut në investimin kumulativ të nevojshëm për të përmbushur kërkesën shtesë. Të ardhurat e marra nga këto tarifa do të pasqyrohen në llogaritë rregullatore si një reduktim i bazës rregullatore të aseteve të infrastrukturës për furnizimin me ujë dhe shërbimet e ujërave të ndotura. Çdo shpenzim i mëvonshëm për përmirësimin e infrastrukturës për të përforcuar rrjetet e infrastrukturës do t'i shtohet bazës së aseteve rregullatore të infrastrukturës. Idealisht, në planin afatgjatë, të gjitha shpenzimet për përmirësimin e infrastrukturës për bilancin e kërkesës së ofertës që i atribuohen konsumatorëve të rinj, duhet të balancojnë të gjitha të ardhurat nga tarifa e mbingarkesës (përforcimit) të infrastrukturës.

7.6 Shlyerjet

7.11 Të ardhurat nga shlyerjet e aseteve (infrastrukturë dhe jo-infrastrukturë) duhet të llogariten me koston e shtesave gjatë vitit, në mënyrë që baza rregullatore e aseteve të rritet nga investimi neto në asete të reja. Kjo duhet të bëhet veçmas për furnizimin me ujë, ujërat e ndotura, infrastrukturën dhe asetet jo-infrastrukturore.

7.7 Zhvlerësimi

7.12 Për thjeshtësi, të gjitha asetet e zhvlerësueshme (d.m.th. asetet jo-infrastrukturore) bashkohen në bazën rregullatore të aseteve dhe zhvlerësohen gjatë jetës mesatare të asetit. Kjo jetëgjatësi mesatare e aseteve është përcaktuar të jetë 35 vjet, bazuar në një rishikim të aseteve të mbajtura nga të gjitha kompanitë e ujësjellësit në Kosovë.

7.13 Për qëllime të kontabilitetit rregullator, të gjitha asetet jo-infrastrukturore të komisionuara në vitin financiar, konsiderohen të jenë vënë në punë në mesin e vitit, pra 30 qershor dhe kështu do të fitojnë një zhvlerësim prej gjysmë viti, në atë vit.

7.14 Prandaj, vlera e zhvlerësimit është 1/35 e vlerës së bazës rregullatorë të aseteve fillestare (indeksuar deri në çmimet e vitit aktual) plus 0.5 x 1/35 e shtesave gjatë vitit.

7.15 Meqenëse vlera fillestare e BRRA përshtatet me nivelet aktuale të çmimeve çdo vit, duke përdorur statistikat mesatare vjetore të IÇK-së, dhe shtesat janë tashmë në çmimet aktuale, kjo metodë siguron që zhvlerësimi në llogaritë rregullatore të jetë gjithmonë në terma të çmimeve aktuale dhe kështu do të jetë i mjaftueshëm për të lejuar zëvendësimin e këtyre aseteve në fund të jetëgjatësisë së tyre.

7.8 Grante, donacione dhe kontribute kapitale

7.16 Asetet që janë financuar nga grante, donacione, të ndërtuara nga palë të treta dhe të miratuara nga KRU-të, pa pagesë ose kontribute kapitale, nuk përfshihen në bazën rregullatore të aseteve, dhe asetet që financohen pjesërisht përfshihen vetëm në masën që financohen nga KRU. Prandaj nuk ka zhvlerësim për këto asete dhe konsumatorët nuk detyrohen të paguajnë tarifa për asetet që kompania nuk i ka financuar vetë.

Aneksi 1 – Modeli i analizës së të ardhurave dhe shpenzimeve

	Furnizimi me ujë			Shërbimet e ujërave të ndotura				Aktivitete jo-themelore
	Resurse dhe trajtimi	**Distribuimi**	**Furnizimi me ujë Total**	**Kanalizimet**	**Trajtimi UN**	**Asgjësimi i trajtimit të llumit**	**Gjithsej UN**	
	€	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
Të ardhurat			xxx				xxx	xxx
Grantet dhe subvencionet e marra			xxx				xxx	xxx
Tarifat e përforcimit të infrastrukturës jashtë vendit			xxx				xxx	xxx
Kostot direkte								
Tarifat e shërbimit	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Kostot e energjisë	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Kostot e karburantit	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Kostot e stafit	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Materialet dhe materialet harxhuese	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Shërbimet e kontraktuara	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Mirëmbajtja dhe riparimi	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Kosto të tjera direkte	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Kostot totale direkte	calc	calc	calc	calc	calc	calc	calc	calc
Kostot indirekte								
Aktivitetet e biznesit								
Kostot e energjisë			xxx				xxx	xxx
Kostot e karburantit			xxx				xxx	xxx
Kostot e stafit			xxx				xxx	xxx
Materialet dhe materialet harxhuese			xxx				xxx	xxx
Shërbimet e kontraktuara			xxx				xxx	xxx
Mirëmbajtja dhe riparimi			xxx				xxx	xxx
Kosto të tjera indirekte			xxx				xxx	xxx
Totali i aktiviteteve të biznesit			calc				calc	calc
Kosto të tjera indirekte								
Borxhet e këqija			xxx				xxx	xxx
TVSH-ja për borxhet e këqija			xxx				xxx	xxx
Totali i kostove të tjera indirekte			calc				calc	calc
Kostot totale indirekte			calc				calc	calc
Mirëmbajtja e kapitalit				xxx	xxx	xxx		
Rinovimet e infrastrukturës	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
Zhvlerësimi								
- Aktivitetet e shërbimit	xxx	xxx	calc	xxx	xxx	xxx	calc	xxx
- Aktivitetet e biznesit			xxx				xxx	xxx
Mirëmbajtja totale e kapitalit	calc	calc	calc	calc	calc	calc	calc	calc
Të ardhurat totale para tatimit			calc				calc	calc

Çelësi

Hyrje	xxx							
Llogaritur	calc							
Nuk zbatohet / nuk kërkohet								

Aneksi 2 – Modeli i bilancit rregullator

	Ujë	Ujërat e ndotura	Aktivitete jo-themelore
	€	€	€
Aktivet afatgjata (BRRA)			
Asetet e infrastrukturës			
Asetet jo-infrastrukturore			
Totali i aktiveve afatgjata	0	0	0
Aktivet rrjedhëse			
Stoqet			
Debitorët			
Parapagesat dhe të ardhurat e akumuluara			
Bilancet e parave			
Aktive të tjera rrjedhëse			
Totali i aktiveve rrjedhëse	0	0	0
Totali i aktiveve	0	0	0
Barazia rregullatore			
Detyrimet afatgjata			
Kredi > 1 vit			
Detyrime të tjera > 1 vit			
Totali i detyrimeve afatgjatë	0	0	0
Detyrimet rrjedhëse			
Detyrimet tregtare			
Depozitat e konsumatorëve			
Kredi < 1 vit			
Detyrimet e tjera rrjedhëse			
Totali i detyrimeve korrente	0	0	0
Totali i kapitalit dhe detyrimeve rregullatore	0	0	0

Aneksi 3 – Ilustrimi i llogaritjeve të BRRA

		Ujë		Ujërat e ndotura		Gjithsej
		Inf.	Jo-inf.	Inf.	Jo-inf.	
BRRA në 31.12.2009 në çmimet e vitit 2009		**4,399,084**	**1,175,908**	**1.098,777**	**67,612**	**6,741,280**
Rregullimi i indeksimit me çmimet e vitit 2010						
IÇK mesatare e Kosovës 2009	109.7					
IÇK mesatare e Kosovës 2010	113.5	152,384	40,733	38,062	2,339	
Hapja e vlerës së RAB 2010 në çmimet e vitit 2010		**4,551,468**	**1,216,641**	**1,136,838**	**69,850**	**6,974,797**
Shtesat (neto të asgjësimeve)						
Përmirësimi i infrastrukturës		6,000		1,500		
Shtesa jo-infrastrukturore			600		250	
Zhvlerësimi			-34,770		-1999	
Jeta mesatare e aseteve (vite)	35					
Vlera e aktiveve të RAB në 31.12.2010 në çmimet e vitit 2010		**4,557,468**	**1,182,471**	**1,138,338**	**68,101**	**6,946,378**

Aneksi 4 – Ilustrim i trajtimit rregullator të borxheve

Debitorët			
Borxhi i bartur nga periudha paraprake	45		
Shitjet	100	Të inkasuara	70
		Fshirja në fitim dhe humbje	35
		Borxhi i bartur në periudhën pasuese	40
Gjithsej	**145**		**145**

Si më sipër, shifra prej 45 përfaqëson borxhet në fillim të vitit që janë më pak se një vit të vjetra. Shifra rrjedh nga një analizë e vjetër e borxheve në fund të vitit të kaluar.

Shifra e shitjeve, në vlerë prej 100, përfaqëson shitjet e faturuara gjatë vitit (përfshirë TVSH-në).

Shifra e të inkasuarave, në vlerë prej 70, përfaqëson pagesat që janë marrë gjatë vitit.

Bilanci i bartur prej 40 përfaqëson borxhet në fund të vitit aktual që janë më pak se një vit vjetra. Shifra rrjedh nga një analizë e vjetër e borxheve në fund të vitit aktual. Kjo është shifra që tregohet në bilancin rregullator për borxhet.

Shifra 35 është shifra e balancimit dhe është shuma që ngarkohet në llogarinë rregullatore të të ardhurave dhe shpenzimeve.

Meqenëse shitjet gjatë vitit ishin 100 dhe bilanci i bartur (i cili përfaqëson shumat e papaguara vetëm nga shitjet gjatë vitit) është 40, kjo do të thotë se 60 nga të ardhurat ishin në lidhje me shitjet gjatë vitit.

Borxhi i bartur në periudhën pasuese, i cili tani përfaqëson shitjet që janë më shumë se një vit të vjetra, ka prodhuar të ardhura në vlerën 10 (=70 minus 60) dhe 35 të mbetura, janë shuma që është fshirë në fitim dhe humbje.

Aneksi 5 – Përshkrimet e aktiviteteve operacionale

Aktivitetet e shërbimit – Furnizimi me ujë

Resurset dhe trajtimi

Emërtimi	Përshkrimi
Pompimi me ngritje të ulët	Kostot e funksionimit, mirëmbajtjes dhe energjisë së pompave, ndërtesave dhe pajisjeve të përdorura për nxjerrje, përcjellje në trajtim dhe trajtim (d.m.th. përjashton pompimin me ngritje të lartë që përdoret për t'u transferuar në rezervuarët e shërbimit ose për t'u rritur në/brenda sistemit të shpërndarjes).
Trajtimi i ujit të papërpunuar	Aktivitetet që lidhen me trajtimin e ujit të papërpunuar nga të gjitha burimet - kimikatet e përdorura në trajtimin e ujit dhe kosto të tjera të lidhura; depozitimi i llumit dhe ujërave të ndotura; ngritja e shtretërve të filtrit të rërës kur kërkohet; pompimi ndër-procesor; sigurimi, funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e impiantit.
Operimi dhe mirëmbajtja rutinë e tubacioneve të ujit të papërpunuar dhe ujësjellësve	Funksionimi, riparimi dhe mirëmbajtja e rrjetit të ujit të papërpunuar, funksionimi i valvulave, pastrimi dhe testimi, inspektimi i vazhdueshëm i rrjeteve kryesore, trajtimi kimik fillestar për të ruajtur rrjedhën e ujit përmes ujësjellësve.
Zbulimi i humbjeve të ujit	Matje me sondim (sounding), inspektim i rrjedhjeve të humbjeve dhe testime me hapa (step testing), si dhe përdorimi specifik i të gjitha pajisjeve për matjen e rrjedhës për zbulimin e humbjeve në sistemin e ujit të papërpunuar. Mirëmbajtja e korrelatorëve dhe pajisjeve të tjera për zbulimin e humbjeve, matësve të humbjeve dhe dhomave matëse. Blerja dhe mbledhja e grafikëve dhe regjistruesve (loggers).
Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e rezervuarëve	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e rezervuarëve të ujit të papërpunuar duke përfshirë: mirëmbajtjen rutinë të strukturave të digës dhe valvulave dhe mekanizmave të daljes përkatëse; dhe funksionimi i valvulave shkarkuese.
Kostot e përgjithshme	Tarifat e nxjerrjes dhe blerjet e ujit me shumicë
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi	Kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen për çdo aktivitet sipas rastit.

Distribuimi

Emërtimi	Përshkrimi
Pompimi me ngritje të lartë	Kostot e funksionimit, mirëmbajtjes dhe energjisë së pompave, ndërtesave dhe pajisjeve të përdorura për transferimin e ujit nga trajtimi në rezervuarët e shërbimit ose për nxitjen në/brenda sistemit të shpërndarjes.
Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e rezervuarëve dhe rezervuarëve kullë (të ngritur në lartësi)	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e rezervuarëve dhe rezervuarëve kullë, mirëmbajtja rutinë e ventilimeve dhe mbulesave; riparime dhe mirëmbajtje të vogla të valvulave dhe dhomave të valvulave, tejmbushjeve dhe kullimeve për të cilat është e nevojshme zbrazja e rezervuarit; inspektime për të vlerësuar sigurinë e rezervuarit dhe kushtet strukturore dhe estetike të vendit.
Pastrimi i rezervuarit	Punët e pastrimit dhe riparimit të rezervuarëve - largimi fillestar dhe devijimi i furnizimeve, sigurimi i objekteve të sterilizimit, pastrimit dhe ndriçimit; heqja e llumit; pastrim; rimbushja, testimi i dezinfektimit dhe rilidhja në furnizim.
Operimi dhe mirëmbajtja rutinë e akuedukteve dhe tubacioneve kryesore	Të gjitha riparimet e rrjetit - operacionet e valvulave, riparimet aktuale; shpëlarja e rrjetit, dezinfektimi dhe testimi; mbushja, rivendosja, rilidhja; funksionimi i akuedukteve dhe rrjetit.
Operimi dhe mirëmbajtja rutinë e valvulave dhe pajisjeve të ngjashme	Riparimi dhe mirëmbajtja e VA (Valvulave të Ajrimit), VL (Valvulave të Lëshimit), Valvulave mbyllëse (VM), hidrantëve dhe valvulave të tjera, si dhe e Vavlulave Redukuese të Presionit (VRP). (Përfshinë riparimet e dhomave dhe mbulesave dhe mbylljen rutinë dhe hapjen rutinë të valvulave për të kontrolluar funksionimin e duhur). Sigurimi i valvulave dhe pajisjeve të ngjashme në sistemin e distribuimit.
Riparimi dhe mirëmbajtja e shërbimeve	Riparimi dhe mirëmbajtja e lidhjeve të shërbimit nga ferrula (pika e lidhjes në tubacionin kryesor) deri te valvula kufitare (boundary stop tap), përfshirë të gjitha elementet. Përfshihen edhe mbylljet e valvulave përkatëse, njoftimet, furnizimet e përkohshme me ujë, etj
Zëvendësimi dhe riparimi i matësve	Zëvendësimi, kalibrimi dhe riparimi i matësve zonal (me përjashtim të matësve të humbjeve të ujit).
Riparime të vogla në matësit e konsumatorëve	Çdo punë e kryer në terren për të riparuar matësit.

Emërtimi	Përshkrimi
Instalimi dhe zëvendësimi i matësit të konsumatorit	Instalimi, heqja dhe zëvendësimi i matësve të konsumatorit (por duke përjashtuar kostot e blerjes dhe rinovimit të matësve që kapitalizohen ose i faturohen konsumatorit).
Funksionimi dhe kontrolli i sistemit të shpërndarjes	Monitorimi i presioneve të kënaqshme dhe cilësisë së ujit. Regjistrimi i presionit dhe testimet, matja e rrjedhës dhe leximi i nivelit të rezervuarëve. Operimi i valvulave të ajrimit (VA), valvulave lëshimi (VL), valvulave mbyllëse (VM) dhe rregullimi i valvulave reduktuese të presionit (VRP). Pastrime me shkop (swabbing), shpëlarje, skarim me ajër (air scouring) dhe njoftimi i konsumatorëve (përjashtohet çdo punë që përfshihet si pjesë e përtëritjeve të infrastrukturës). Mirëmbajtja rutinore pas trajtimit; dezinfektimi dhe dozimi i kimikateve për kontroll lokal; dhe kontrolli i infektimit, përfshirë marrjen e mostrave dhe njoftimin e konsumatorëve.
Zbulimi i humbjeve	Matje me sondim (sounding), kontroll i rrjedhjeve të humbjeve (waste runs) dhe testime me hapa (step testing), si dhe përdorimi specifik i të gjitha pajisjeve për matjen e rrjedhës për zbulimin e humbjeve në sistemin e shpërndarjes së ujit. Mirëmbajtja e korrelatorëve dhe pajisjeve të tjera për zbulimin e humbjeve, matësve të humbjeve dhe pusetave. Blerja dhe mbledhja e grafikëve dhe regjistruesve (loggers).
Inspektimet sipas rregulloreve	Kontrollimi i instalimeve, dhënia e këshillave dhe zbatimi i pajtueshmërisë, duke përfshirë: inspektimin e lidhjeve të reja shtëpiake dhe joshtëpiake; inspektimi i pronave ekzistuese kur kanë ndodhur ndryshime hidraulike dhe ekziston rreziku i kontaminimit dhe lidhjeve periodike; Inspektimi i ambienteve industriale (duke përfshirë edhe inspektimin para dhe pas inspektimit të pronave shtëpiake/joshtëpiake gjatë instalimit të matësve të konsumatorit).
Hulumtimi i kërkesave dhe ankesave të konsumatorëve	Aktivitetet që lindin nga pyetjet dhe ankesat në lidhje me sistemin e shpërndarjes nga kosnumatorët, kontraktorët ose shërbimet e tjera, duke përfshirë vizitat në terren, përdorimin e pajisjeve të lokalizimit të tubave dhe çdo pjesëmarrje në vende gjatë gërmimeve. Hulumtimi i ankesave për presion të ulët ose furnizim të pamjaftueshëm ose të pakënaqshëm, duke përfshirë vizitat në terren, testimin e presionit, marrjen e mostrave, pastrimin e tubave të shërbimit dhe kompensimin për dëmtimin e pronës së konsumatorit.
Mbikëqyrja dhe menaxhimi i administratës	Të gjitha kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen për këtë aktivitet nën-shërbimi sipas rastit.
	Shënim: 1 Kur pompat shërbejnë një funksion të dyfishtë ngritjeje të ulët/ngritje të lartë, duhet të bëhet një vlerësim i kostove të secilit funksion bazuar në kohën relative të pompimit. 2 Kur punonjësit e shpërndarjes angazhohen në punë që lidhet me ndryshimet e tarifave dhe pyetje lidhur me faturimin dhe pagesat, kostot e tyre duhet të përfshihen te 'Shërbimet për Konsumatorët'.

Aktivitetet e shërbimit – Shërbimet e ujërave të ndotura

Grumbullimi i ujërave të ndotura

Emërtimi	Përshkrimi
Inspektimi i kanalizimeve, kontrolli i rrjedhjeve të stuhive dhe pikave të daljes (outfall)	Inspektimi i kanalizimeve, duke përfshirë ekzaminimin me pajisje CCTV, ekzaminimet dhe inspektimin fizik të kanalizimeve.
Pastrimi i kanalizimeve, përfshirë spërkatjen me presion të lartë (jetting), nxjerrjen me kabllo/taut (winching) dhe shpëlarjen	Spërkatje me presion të lartë, shpëlarje dhe nxjerrje me kabllo/mekanizma tërheqjeje për pastrimin e mbeturinave ose depozitimeve në kanalizime, kapakë të kanalizimeve, rrjedhjet e stuhive, sifonë, rezervuarë, linja kryesore të ngritura (rising mains) dhe struktura të tjera.
Bllokimet e kanalizimeve	Hapja e bllokimeve, duke përfshirë çdo operacion me shkop (rodding), spërkatje me presion të lartë, shpëlarje etj, të nevojshme për të bërë zhbllokimin.
Mirëmbajtja dhe riparimi i kanalizimeve duke përfshirë pusetat dhe punët emergjente	Riparime rutinore të kanalizimeve, zëvendësime të kapakëve të kanalizimeve, riparime të kanalizimeve, strukturave dhe tubacioneve përmes metodave të rikonstruksionit dhe punë të tjera jo të përsëritshme. Përmirësimi, zgjerimi, riparimi, përtëritja, zëvendësimi dhe renovimi i kanalizimeve dhe strukturave, duke përfshirë edhe rivendosjen e shtresës së brendshme të kanalizimeve.
Inspektimi dhe mirëmbajtja operacionale e stacioneve të pompimit	Inspektimi dhe mirëmbajtja rutinore e stacioneve të pompimit dhe pajisjeve përkatëse, përfshirë ekranet; mirëmbajtja e pusit të lagësht (wet well), lyerja dhe paketimin e glandeve. (Shënim: përjashtohen stacionet terminale të pompimit, të cilat duhet të regjistrohen te trajtimi dhe përpunimi i ujërave të ndotura).

Emërtimi	Përshkrimi
Operacionet e pompimit	Energjia dhe kosto të tjera të bëra në funksionimin dhe mirëmbajtjen e stacioneve të pompimit. (Shënim: përjashtohen stacionet terminale të pompimit, të cilat duhet të regjistrohen te trajtimi dhe përpunimi i ujërave të ndotura).
Të dhënat e kanalizimeve	Përmirësimet e dakorduara në dokumentacionin/regjistrat e kanalizimeve
Hulumtimi i kërkesave dhe ankesave	Aktivitetet që lindin nga pyetjet dhe ankesat në lidhje me sistemin e kanalizimeve nga konsumatorët, kontraktorët ose shërbimet e tjera, duke përfshirë vizitat në terren, përdorimin e pajisjeve të lokalizimit të tubave dhe çdo frekuentim në terren gjatë gërmimeve.
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi,	Të gjitha kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen në këtë aktivitet nënshërbimi sipas rastit.

Trajtimi i ujërave të ndotura

Emërtimi	Përshkrimi
Pompimi i ujërave të ndotura	Pompimi i ujërave të ndotura të papërpunuara, ujërave atmosferike dhe efluenteve që rrjedhin nga burime të tjera në proceset e trajtimit paraprak/parësor ose në një rrjedhë ujore. Kostot duhet të përfshijnë të gjitha aspektet e funksionimit dhe mirëmbajtjes rutinë,
Trajtimi preliminar	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e rrjetës hyrëse, copëtimit, macerimit (maceration), heqjes së rërës/mbeturinave dhe rezervuarëve për ujërat stuhive.
Trajtimit primar	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e të gjitha aspekteve të proceseve të sedimentimit primar për të përfshirë llumin me pompim të drejtpërdrejtë ose ndonjë mjet tjetër në fazën e parë të procesit të trajtimit të llumit.
Filtrimi	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e proceseve të filtrimit biologjik për të përfshirë koston e aktiviteteve të sedimentuesit sekondar dhe pompimin e brendshëm të efluentit.
Proceset e llumit të aktivizuar	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e proceseve të llumit të aktivizuar për të përfshirë koston e aktiviteteve të rezervuarit të llumit të aktivizuar, pompimin e llumit kthyes (return sludge), energjinë dhe impiantin e jashtëm.
Trajtimi terciar	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e proceseve të trajtimit terciar dhe filtrave nitrifikues për të përfshirë pompimin e procesit.
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi	Të gjitha kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen në këtë aktivitet nënshërbimi sipas rastit.

Trajtimi dhe asgjësimi i llumit

Emërtimi	Përshkrimi
Trashja e llumit nga graviteti dhe proceset me energji të ulët	Operimi dhe mirëmbajtja rutinore e proceseve me gravitet dhe energji të ulët, duke përfshirë kostot e mbajtjes së mbetjeve para transportit me tankera të llumit të trashur të ujërave të ndotura.
Tretja e llumit	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e proceseve që lidhen me tretjen anaerobe të llumit të ujërave të ndotura për të përfshirë trashjen paraprake, tretjen parësore, tretjen dytësore, duke përfshirë koston e mbajtjes së mëtejshme përpara trajtimit ose asgjësimit shtesë.
Largimi mekanik i ujit në llum	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e proceseve për shkarkimin mekanik të llumit të ujërave të ndotura, duke përfshirë presat e filtrit, filtrat e vakumit, centrifugat etj. Kostot e trashjes paraprake dhe zhvendosja e ëmbëlsirave të llumit në këshilla në vend për t'u përfshirë. Operimi dhe mirëmbajtja rutinore e proceseve për dehidratimin mekanik të llumit të ujërave të ndotura, duke përfshirë presat e filtrave, filtrat me vakum, centrifugat etj. Duhet të përfshihen edhe kostot e trashjes paraprake (pre-thickening) dhe zhvendosja e blloqeve të llumit (sludge cakes) në depot brenda vendit.
Tharja në ajër e llumit	Kostot e operimit dhe mirëmbajtjes rutinore të proceseve të shtratit për tharjen e llumit, përfshirë ngritjen e blloqeve të llumit (sludge cakes) dhe zhvendosjen e tyre në depot brenda vendit.
Djegia e llumit (Incinerator)	Operimi dhe mirëmbajtja rutinore e proceseve të djegies së llumit, kostot e tjera të përpunimit paraprak (përfshirë dehidratimin mekanik të llumit) dhe zhvendosja e hirit në depot brenda vendit.
Llumi i transportuar me tankera për deponim	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e të gjitha aktiviteteve që lidhen me heqjen e llumit të stabilizuar nga pika e grumbullimit në vendin e tij përfundimtar të deponimit, duke përfshirë kostot e ndërmjetme të magazinimit.
Llumi i pompuar në deponi	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e pompimit të llumit të stabilizuar në deponi, duke përfshirë kostot e pompimit dhe punët e terrenit, etj.

Emërtimi	Përshkrimi
Deponimi i llumit në tokë me anë të injektimit	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë e të gjitha aktiviteteve që lidhen me deponimin e llumit në tokë me injektim, nga pika e grumbullimit deri në vendin e tij përfundimtar.
Hedhja/deponimi i blloqeve të llumit (sludge cake)	Funksionimi dhe mirëmbajtja rutinë që lidhet me transportin dhe rishpërndarjen e blloqeve të llumit të ujërave të ndotura nga pika e grumbullimit në vendin përfundimtar të deponimit në tokë, duke përfshirë kostot e mirëmbajtjes kur llumi jepet falas.
Hedhja e llumit në deponi	Kostot e operimit dhe mirëmbajtjes rutinore të gjithë aktiviteteve të lidhura me largimin e llumit të stabilizuar nga pika e grumbullimit në një deponi, përfshirë tarifat e hyrjes dhe taksat.
Transferimi i llumit në kanalizime dhe punime të tjera	Kostot e funksionimit dhe mirëmbajtjes rutinë të transferimit të llumit nga pika e origjinës në kanalizime dhe punime të tjera me pompim, cisterna ose mjete të tjera përpara asgjësimit në pikën e pritjes.
Metoda të tjera të depnimit të llumit	Kostot e funksionimit dhe mirëmbajtjes rutinë të të gjitha aktiviteteve që lidhen me trajtimin dhe deponimin e llumit me metoda të tjera, duke përfshirë kompostimin, brutifikimin, piroloizën, pylltinë dhe pylltarinë
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi	Të gjitha kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen në këtë aktivitet nën shërbimi, sipas rastit.

Aktivitetet biznesore

Shërbimet ndaj konsumatorit

Emërtimi	Përshkrimi
Kontabiliteti i konsumatorëve	Kontabiliteti i konsumatorëve, duke përfshirë lidhjen me konsumatorët dhe korrespondencën; mirëmbajtja dhe kontrolli i të dhënave; dërgimi i dokumenteve të konsumatorit; kontrolli i hyrjeve dhe daljeve në sistem dhe parashikimi.
Leximi i matësit të konsumatorit	Leximi i matësve plus çdo mbikëqyrje dhe menaxhim i lexuesve të matësve.
Të ndryshme	Faturimi i ndryshëm duke përfshirë lidhjet e reja, mirëmbajtjen dhe kontrollin e të dhënave; dërgimi i dokumenteve të konsumatorit; faturimi për efluentët e tregtisë; mirëmbajtja e llogarive dhe parashikimit; pyetje specifike të konsumatorëve. Kostot që lidhen me inspektimet rutinë për pronat e pa banuara.
Kontrolli i parave të gatshme	Përfshin grumbullimin, pranimin dhe monitorimin e të gjitha pagesave nga konsumatorët.”
Rikuperimi i borxhit	Kostot totale të lidhura drejtpërdrejt me mbledhjen e të ardhurave të papaguara nga konsumatorët. Përfshini kostot e faturave rikujtuese dhe të rikuperimit të borxhit. Duhet të përfshihet kostoja e shërbimeve të mbledhjes së të ardhurave të papaguara të blera dhe e pagesave të komisioneve për palët e treta të kontraktuara për shërbimet e faturimit. Kostot përkatëse duhet të përfshijnë kostot e ekipeve të dedikuara të trajtimit të borxhit ose mbledhjes së të ardhurave, shpenzimet gjyqësore dhe ligjore dhe kostot e shkyçjes.
Ndryshimet tarifore	Opsionet, aplikimet dhe kërkesat duke përfshirë pyetjet nga konsumatorët për ndryshimet tarifore.
Pyetje dhe verifikime mbi tarifimin dhe faturimin	Pyetje nga konsumatorët dhe auditimet mbi çështjet e tarifimit, që çojnë në hetime në terren nga punonjësit operativë dhe ata të faturimit. Administrimi dhe kontrolli i ankesave të konsumatorëve, duke përfshirë regjistrimin qendror të ankesave, monitorimin e zgjidhjes së tyre, dhe vlerësimin se si kompania duhet të plotësojë nevojat e konsumatorëve. Kostot e trajtimit të transferuese të mundshëm që do t’i nënshtrohen tarifës së matur.
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi	Të gjitha kostot direkte të administrimit, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe të ndahen në këtë aktivitet nën shërbimi sipas rastit.

Shërbime shkencore

Emërtimi	Përshkrimi
Shërbimet profesionale operative	Hetimi i cilësisë së burimeve, trajtimit dhe dezinfektimit. Hetimi i performancës së impianteve dhe ndikimi i sistemit të shpërndarjes mbi cilësinë dhe sigurinë e ujit. Rishikimi i performancës së punimeve të trajtimit të ujërave të ndotura, rekomandime mbi mënyrën optimale të operimit dhe zgjidhje për vështirësitë dhe defektet operacionale. Hetimi i problemeve të kanalizimeve. Monitorimi i largimit të llumit. Zhvillimi dhe zbatimi i procedurave të punës së pastër dhe vlerësimi i rrezikut të burimeve. Formulimi dhe zbatimi i programeve të monitorimit dhe marrjes së mostrave, si dhe interpretimi dhe raportimi i rezultateve për të përmbushur kërkesat e menaxhimit dhe për të mbrojtur shëndetin publik. Marrja e mostrave për qëllime operative. Vlerësimi i kapacitetit të punimeve dhe metodave të përmirësimit të tyre, kur është e dëshirueshme. Këshillim mbi përzgjedhjen e proceseve dhe specifikimet për impiante të reja trajtimi. Monitorimi dhe këshillimi mbi përdorimin e kimikateve në trajtimin dhe dezinfektimin e ujit, trajtimit të ujërave të ndotura dhe trajtimin e llumit. Hulumtimi i ankesave të konsumatorëve shtëpiak dhe biznesor, dhe këshillim për përdoruesit industrialë mbi përdorimin e ujit. Bashkëpunim me autoritetet shëndetësore dhe mjedisore. Trajtimi i të dhënave në lidhje me sigurimin e mbështetjes profesionale. Këshillim mbi shëndetin dhe sigurinë e personelit, me theks të veçantë në trajtimin e klorit të gaztë dhe kimikateve të tjera, si dhe mbi rreziqet nga ambienti i dëmshëm.
Shërbimet laboratorike	Marrja, regjistrimi dhe analiza kimike, biologjike dhe bakteriologjike e mostrave nga punimet e trajtimit të ujit, lumenjtë, ujërat nëntokësore, shkarkimet industriale, shkarkimet e efluenteve të tregtisë, rrjeti i shpërndarjes dhe çezmat e konsumatorëve, llumi dhe tokat. Raportimi i rezultateve. Menaxhimi i të dhënave brenda laboratorit deri në montimin e raportit analitik. Këshilla të specializuara për interpretimin e rezultateve, veçanërisht për të dhënat biologjike dhe bakteriologjike. Menaxhimi i pajisjeve të përdorura në analizat laboratorike dhe monitorimi kimik, stinor dhe ndikimet tjera në terren. Ushtrime për kontrollin e cilësisë analitike Matja e performancës laboratorike.
Rishikimi i cilësisë	Mbajtja e një rishikimi të pavarur dhe të vazhdueshëm të menaxhimit dhe funksionimit të përgjegjësive të Kompanisë për çështjet e cilësisë së ujit, duke përfshirë burimet dhe furnizimet ujore, ujërat e ndotura dhe ujërat nëntokësore, ujërat e ndotura dhe efluentet e tregtisë në kanalizime, ujërat e ndotura dhe efluentet e tregtisë në lumenj dhe liqene, dhe llumrat e ujërave të ndotura. Ekzaminimi i standardeve të cilësisë dhe normave të pajtueshmërisë; praktikat dhe procedurat për të siguruar pajtueshmërinë me standardet dhe sistemet për trajtimin e konsumatorëve dhe ankesave të tjera publike në lidhje me cilësinë; rishikimi i emergjencave dhe incidenteve që kanë ndikuar në cilësinë.
Administrimi, mbikëqyrja dhe menaxhimi	Të gjitha kostot direkte të administratës, mbikëqyrjes dhe menaxhimit duhet të identifikohen dhe t'u alokohen këtij aktiviteti nën-shërbimi, sipas nevojës.

Kostot rregullatore

Emërtimi	Përshkrimi
Të përgjithshme	Koordinimi dhe mbikëqyrja e ndërlidhjes me organet rregullatore.
Tarifat e licencimit	Tarifat e licencimit që i paguhen ARRU.
Tarifat e certifikimit	Tarifat e certifikimit (përfshirë auditimin) të bëra si rezultat i kërkesave të licencës.
Shërbime shkencore	Dorëzimi dhe ndërlidhja me organet e tjera rregullatore për çështjet që lidhen me cilësinë e ujit, nivelet e nxjerrjes, cilësinë e efluenteve dhe standardet e pëlqimit.
Llogaritë rregullatore	Kostot në rritje të lidhura me përgatitjen e llogarive rregullatore.
Kthimet	Përgatitja dhe dorëzimi i të dhënave në ARRU.
Plani i menaxhimit të aseteve	Kostot në rritje të lidhura me zhvillimin e planit të menaxhimit të aseteve.
Rishikimi i tarifave	Kostot menaxheriale në rritje të lidhura me rishikimet e tarifave

Aktivitete të përgjithshme dhe mbështetëse

Emërtimi	**Përshkrimi**
Shërbimet administrative	Cështjet e përgjithshme administrative, shtypja e dokumenteve, sekretaria, asistenca personale, shërbimet e nëpunësve, duke përfshirë administrimin dhe blerjen e materialeve, pajisjeve dhe shërbimeve tjera.
Shërbimet e personelit	Marrëdhëniet kontraktuale, rekrutimi, përzgjedhja dhe ndërprerja, sistemet e informacionit të fuqisë punëtore, mirëqenia, detyrat e përgjithshme të personelit, administrimi i skemave të punonjësve, administrimi dhe ofrimi i shërbimeve të trajnimit.
Shërbimet e menaxhimit	Skemat e produktivitetit, kontrolli strukturor, shërbimet këshilluese për shëndetin dhe sigurinë dhe objektet e kantinës.
Shërbimet financiare	Kontabiliteti financiar dhe menaxhues dhe përgatitja e buxhetit, ofrimi i administrimit të listës së pagave, administrimi i kreditorëve, administrimi i sigurimeve, shërbimet e financimit, përcaktimi dhe zbatimi i politikave të tarifave dhe tarifat fikse.
Shërbime ligjore dhe të menaxhimit të pronës	Çështjet ligjore në lidhje me blerjen dhe shitjen e pronës së tokës (përfshirë përcaktimin e pronarëve dhe banorëve të tokës së prekur nga skemat kapitale); dhënia me qira e pronave të tokës dhe zyrës; dhënia e servituteve (dhe përgatitja e të dhënave të gjendjes së tokës para hyrjes) dhe ato nga dhe për Kompaninë; marrëveshjet e qirasë; licencat; çështjet e autostradës; të dhënat e pronës dhe bibliotekën ligjore; marrëveshjet me zhvilluesit. Çështje gjyqësore dhe çështje të tjera ligjore duke përfshirë hartimin e kontratave dhe këshillimin për çështje kontraktuale; ndjekjet penale nga Kompania, mbrojtja e Shoqërisë në ndjekjet penale të ngritura nga organe/persona të jashtëm, padi civile duke përfshirë rikuperimin e borxhit; arbitrazhet dhe këshillat në lidhje me pretendimet kontraktuale dhe kërkesat për kompensim që rrjedhin nga punët publike. Këshilla për përgjegjësitë e Kompanisë sipas legjislacionit.
Hulumtimet profesionale	Koordinimi dhe ofrimi i hulumtimeve profesionale.
Përcaktimi, zbatimi dhe monitorimi i politikave	Koordinimi i objektivave të planifikimit afatgjatë/afatmesëm duke përfshirë: formulimin e politikave, zhvillimin / planifikimin e strategjisë, rishikimet e parashikimeve / sondazheve të kërkesës, menaxhimin e bazës së të dhënave, strategjitë e kapitalit dhe zbatimin.
Shërbimet e auditimit	Shërbimet e auditimit financiar dhe teknik.
Shërbimet e marrëdhënieve me publikun dhe punonjësit	Shërbimet e marrëdhënieve me publikun dhe shërbimet e informacionit të punonjësve.
Automjetet	Menaxhimi automjeteve, kostot e mirëmbajtjes dhe funksionimit, garazhet etj.
Ruajtja e materialeve	Ruajtja e materialeve/kontrolli i stokut, depo, zyra dhe ndërtesa të tjera të përgjithshme dhe mbështetëse, shërbime pastrimi.

Aneksi 6 – Klasifikimi i shpenzimeve kapitale sipas llojit dhe qëllimit të asetit

Ky plan përcakton klasifikimin e investimeve kapitale midis aseteve të infrastrukturës dhe jo-infrastrukturës sipas qëllimit, qoftë shërbimit bazë ose cilësisë së përmirësuar. Kategoritë e përmirësimit të shërbimit te 'rritja e nivelit të shërbimit' (RrNSH) dhe 'Balanci i ofertës dhe kërkesës' (BOK) mund të zbatohen në të gjitha kategoritë.

Zonat e shërbimit të furnizimit me ujë

Objektet e burimeve ujore

Punimet e trajtimit të ujit

Rrjeti i shpërndarjes së ujit

Rezervuarët e shërbimit dhe kullat e ujit

Stacionet e pompimit

Menaxhimi dhe në përgjithësi – shërbimi i furnizimit me ujë

Zonat e shërbimit të ujërave të ndotura

Grumbullimi i ujërave të ndotura

Punimet e trajtimit të ujërave të ndotura

Trajtimi i llumit

Depozitimi i llumit

Stacionet e pompimit në linjë

Stacionet terminale të pompimit

Menaxhimi dhe në përgjithësi – shërbimi i ujërave të ndotura

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Shërbimi i furnizimit me ujë – të gjitha zonat**	**Qëllimi i shpenzimeve**
Infra ose jo-infra	Elementi i punës vetëm për të arritur një përmirësim të identifikueshëm, të matshëm dhe të përhershëm në nivelet e shërbimit mbi nivelin bazë të shërbimit të vendosur së fundmi.	RrNSH
Infra ose jo-infra	Elementi i punimeve të nevojshme vetëm për të përmbushur kërkesën nga konsumatorët e rinj dhe/ose rritjen e kërkesës nga konsumatorët ekzistues.	BOK

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Objektet e burimeve ujore**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjitha digat dhe akumulacionet që mbajnë ujë të papërpunuar; të gjitha stacionet e pompimit në sistemet e ujit të papërpunuar, duke përfshirë pompimin e transferimit në linjë, marrjet e lumenjve, puset dhe puset që kërkojnë dezinfektim të thjeshtë përpara se të dërgohen në sistemin e furnizimit; dhe të gjitha rrjetet ose ujësjellësit që lidhen me transferimin e ujit të papërpunuar ose midis burimeve ose nga burimi në trajtim.	
Jo-infra	ZHVILLIMI I RESURSEVE Rinovimi i puseve, objekteve të marrjes së ujit nga lumenjtë dhe objekteve të ngjashme.	Bazë
Infra	MIRËMBAJTJA E AKUMULACIONIT DUKE PËRFSHIRË SIGURINË Rivendosja dhe riparimi i digës/kapërderdhësit, zgjerimi i lartësisë së murit të digës dhe lartësisë mbrojtëse të digës, zgjerimi/zgjerimi i kapërderdhësit, puna e rehabilitimit.	Bazë
Jo-infra	STACIONET E POMPIMIT Të reja/rinovimi/punë të tjera në madhësinë e stacioneve të pompimit për elementin e madhësisë dhe/ose racionalizimin	Bazë
	RINOVIMI I AKUEDUKTEVE (SISTEMEVE TË UJËSJELLËSIT)	
Infra	Zëvendësimi i tubacioneve kryesore me të njëjtin diametër ose me diametër ekuivalent (sipas sistemit metrik), pavarësisht nga materiali.	Bazë
Infra	Pastrimi mekanik (scraping) dhe veshja/rivendosja e shtresës së brendshme (lining/relining) për të adresuar problemet e gjendjes, presionit, rrjedhës dhe ndërprerjeve.	Bazë
Infra	Rivendosja e shtresës së brendshme (relining) që lind vetëm nga nevoja që uji i furnizuar përfundimtar të përmbushë kërkesat e Rregulloreve të BE-së ose të Kosovës për cilësinë e ujit, dhe që rezulton në një tubacion të aftë për të furnizuar ujë sipas një standardi të rritur përkatës.	Cilësi

	Shënim: Pastrimet dhe riveshjet e mëvonshme konsiderohen mirëmbajtje dhe për rrjedhojë klasifikohen si Bazë.	
Infra	Ruajtja e përgjithshme e rrjetit, duke përfshirë ripunimin e nyjeve, pastrimin, zëvendësimin e tubacioneve me metodën e shpërthimit të tubit (pipe bursting) me të njëjtin diametër, si dhe hetimin e gjendjes së tubacioneve.	Bazë
Infra	Rinovimi/zëvendësimi i urave të tubave, tuneleve, kanaleve, valvulave dhe dhomave.	Bazë
Infra	Punon për të ofruar/siguruar furnizime alternative në mënyrë që të ruajë ofrimin e shërbimit bazë.	Bazë
Infra	Elementi i devijimeve me të njëjtin diametër	Bazë
	TË PËRGJITHSHME	
Infra Jo-infra	Punon në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë: - nën tokë; - mbi tokë.	Bazë
Infra Jo-infra	Punon për të përmirësuar efikasitetin p.sh. kursimi i energjisë: - nën tokë; - mbi tokë.	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Punimet e trajtimit të ujit**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjitha punët e trajtimit të ujit, por duke përjashtuar dezinfektimin e thjeshtë të lidhur me puset e ujërave nëntokësore dhe dezinfektimin dytësor të përfshirë në sistemin e shpërndarjes.	
Jo-infra	Elementi me të njëjtin dimension i objekteve shtesë / me nivel të avancuar të trajtimit, si dhe përtëritja e impianteve ekzistuese, duke përfshirë instrumentimin, kontrollin dhe automatizimin.	Bazë
Jo-infra	Kontrolli dhe automatizimi i instrumenteve të reja për të përmirësuar efikasitetin operacional edhe nëse përmirëson cilësinë e trajtimit.	Bazë
Jo-infra	Element i objekteve shtesë / me nivel të avancuar të trajtimit që lind vetëm për të përmbushur detyrimet ligjore për cilësinë, për kapacitetin ekzistues të përgjithshëm të impiantit, dhe që rezulton në impiante trajtimi të afta për të furnizuar ujë sipas një standardi të rritur përkatës të cilësisë.	Cilësi
Jo-infra	Punon në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punon për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë.	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Rrjeti i shpërndarjes së ujit**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjitha rrjetet e lidhura me furnizimin me ujë për përdorime industriale dhe shtëpiake, duke përfshirë urat e tubave, tunelet/kanalet, tunelet e shërbimit, kanalet, valvulat, dhomat dhe ndihmëset e sistemit.	
	RRJETI KRYESOR	Bazë
	Devijim, dyfishim, i ri, rivendosje e shtresës së brendshme (relining), i kërkuar (requisitioned), zëvendësim, përforcim, pastrim mekanik dhe veshje/rivendosje e brendshme.”	
Infra	Element me të njëjtin diametër / diametër ekuivalent metrik, pavarësisht materialit, për të ruajtur ofrimin e shërbimit bazë.	Bazë
Infra	Element që lind vetëm nga nevoja për kapacitetin aktual, për të përmbushur detyrimet ligjore për cilësinë.	Cilësi
Infra	Rinovimi i urave të tubave, tuneleve, kanaleve, valvulave dhe pusetave.	Bazë
	PAJISJE SHTESË PËR KONSUMATORËT	
Jo-infra	“Përtëritja / zëvendësimi i matësve të rrjedhës dhe presionit dhe i pusetave përkatëse	Bazë
Infra	Zëvendësimi/përmirësimi i tubave të ndërlidhës/shërbimit:	Bazë

	PUNË TË TJERA	
Infra	Hulumtime zonale.	Bazë
Jo-infra	Monitorimi i presionit dhe rrjedhës (përfshirë regjistruesit portativë)	Bazë
Jo-infra	Dezinfektimi dytësor.	Bazë
Infra Jo-infra	Punon në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.- nën tokë;- mbi tokë.	Bazë
Infra Jo-infra	Punon për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë - nën tokë; - mbi tokë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Rezervuarët e shërbimit dhe rezervuarët - kullë**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjithë rezervuarët dhe rezervuarët – kullë të shërbimit të ujit të trajtuar brenda sistemit të furnizimit me ujë dhe punimet e trajtimit të ujit dhe impiantit dytësor të dezinfektimit në vendet e rezervuarëve. Përfshin edhe rezervuarët për uljen e presionit.	
Jo-infra	Rinovimi i / punëve të tjera për shërbimin e rezervuarëve dhe rezervuarët – kullë.	Bazë
Jo-infra	Punon në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punon për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajta e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Stacionet e pompimit – uji i trajtuar**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Stacionet e pompimit që bazohen në ruajtjen e ujit të trajtuar. Shënim: Stacionet e pompimit në sistemet e ujit të papërpunuar përfshihen në Objektet e Burimeve Ujore dhe stacionet e pompimit ndërfazor në punimet e trajtimit të ujit nën Trajtimin e Ujit.	
Jo-infra	Punë të reja/rinovimi i/punë të tjera në madhësinë e stacioneve të pompimit për elementin e madhësisë dhe/ose racionalizimin.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Menaxhimi dhe administrimi i përgjithshëm – shërbimi i ujit**	**Qëllimi i shpenzimeve**
Infra	Digjitalizimi dhe përditësimi i përgjithshëm i të dhënave të rrjetit dhe përmirësimet përkatëse në efikasitet.	Bazë
Jo-infra	Ndërtim i ri / zgjerime të tokave, objekteve, laboratorëve, depove dhe punëtorive ekzistuese.	Bazë
Jo-infra	Ndërtim i ri / përtëritje e sistemeve të telemetrisë dhe komunikimit, pajisjeve për kontrollin dhe monitorimin e humbjeve, pajisjeve dhe impianteve analitike dhe të marrjes së mostrave, si dhe të tokave, objekteve, laboratorëve, depove dhe punëtorive.	Bazë
Jo-infra	Rinovimi i kompjuterëve (përfshirë softuerin), automjeteve dhe impianteve të lëvizshme.	Bazë
Jo-infra	Rekreacioni/ruajtja.	Bazë
Jo-infra	Siguria fizike e objekteve.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë

Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Shërbimet e grumbullimit të ujërave të ndotura – të gjitha zonat**	**Qëllimi i shpenzimeve**
Infra ose jo-infra	Element i punimeve që realizohet vetëm për të arritur një përmirësim të identifikueshëm, të matshëm dhe të përhershëm me hapa, në nivelin e shërbimit mbi nivelin bazë të përcaktuar së fundmi.	RrNSH
Infra ose jo-infra	Elementi i punimeve të nevojshme vetëm për të përmbushur kërkesën nga konsumatorëve të rinj dhe/ose rritjen e kërkesës nga konsumatorët ekzistues.	BOK

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Grumbullimi i ujërave të ndotura**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjithë ujërat e ndotura, ujërat sipërfaqësore të kombinuara, përkatëse dhe kanalizimet duke përfshirë kanalizimet e interceptorëve, pusetat, vërshimet e ujit, linjat kryesore të pompimit të ujërave të ndotura, sifonët, rezervuarët dhe kolektorët e kanalizimeve. Devijimi / dyfishimi / ndërtimi i ri / përtëritja / zëvendësimi / vënia në funksion (requisitioning) e kanalizimeve, kolektorëve interceptorë, derdhjeve të ujërave atmosferike, kapaciteteve të depozitimit dhe shkallëzave metalike / kapakëve të pusetave; si dhe hetimet e zonave të drenazhimit, përfshirë matjet e rrjedhës dhe përditësimin e regjistrave specifikë të pellgjeve ujëmbledhëse.	
Infra	- Element me të njëjtin diametër / diametër ekuivalent metrik; racionalizim.	Bazë
Infra	- elementi i nevojshëm vetëm për të përmirësuar tejmbushjet e pakënaqshme ose për të respektuar pëlqimet dhe rregulloret e reja të shkarkimit.	Cilësi
Infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë	Bazë
Infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Objektet hyrëse të impiantit (headworks)**	**Qëllimi i shpenzimeve**
Jo-infra	Përtëritje / rinovim / element me të njëjtin diametër të punimeve të tjera / racionalizim.	Bazë
Jo-infra	Elemente të kërkuara vetëm për të përmbushur obligimet ligjore të cilësisë, që rezultojnë në objektet hyrëse të impiantit (headworks) me kapacitet aktual të mjaftueshëm për të trajtuar ujërat e ndotura sipas standardeve të kërkuara të cilësisë.	Cilësi
Jo-infra	Rinovimi/kontrolli dhe automatizimi i instrumenteve të reja edhe nëse përmirëson cilësinë e trajtimit.	Bazë
Infra Jo-infra	Punët për të respektuar legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë - nën tokë; - mbi tokë.	Bazë
Infra Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. kursimi i energjisë - nën tokë; - mbi tokë.	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Punimet e trajtimit të ujërave të ndotura**	**Qëllimi i shpenzimeve**

	Përfshin të gjitha impiantet e trajtimit të ujërave të ndotura me një ose më shumë faza trajtimi, objektet për pompat ndërmjet-fazave dhe rezervuarët e mbajtjes së llumit me mundësi për tharje.	
	Punime të reja trajtimi/punë të kryera në punimet ekzistuese për të rritur objektet/kapacitetin e trajtimit	
Jo-infra	- element i madhësisë së njëjtë dhe racionalizimi;	Bazë
Jo-infra	- elementi i kërkuar vetëm për të përmbushur detyrimet ligjore të cilësisë.	Cilësi
Jo-infra	Instrumentet e reja të kontrollit dhe automatizimit për të përmirësuar efikasitetin operacional, edhe nëse përmirëson cilësinë e trajtimit; përtëritje e impianteve ekzistuese të trajtimit dhe instrumenteve të kontrollit dhe automatizimit; element me madhësi të njëjtë për punime të tjera të kryera mbi impiantet ekzistuese për të përmirësuar kapacitetin/funksionalitetin e impianteve të trajtimit.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Trajtimi i llumit**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Të gjitha impiantet e trajtimit të llumit që ndryshojnë natyrën e llumit të papërpunuar para hedhjes së tij përfundimtare. Rezervuarët e mbajtjes së llumit janë të përfshira tek Impiantet e Trajtimit të Ujërave të Ndotura. Objekte të reja/të përmirësuara të trajtimit/magazinimit, rinovimi i punimeve ekzistuese të trajtimit të llumit, stacionet e pompimit:	
Jo-infra	- element i madhësisë së njëjtë dhe racionalizimi;	Bazë
Jo-infra	- Element i kërkuar vetëm për të përmbushur detyrimet e reja ligjore të cilësisë, qoftë për hedhjen e sasisë ekzistuese të llumit, qoftë për sasinë e shtuar të llumit që rezulton nga standardet më të larta të cilësisë së ujërave të ndotura.	Cilësi
Jo-infra	Kontrolli dhe automatizimi i instrumenteve të reja për të përmirësuar efikasitetin operacional edhe nëse përmirëson kapacitetin.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajta e energjisë.	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Deponimi i llumit (duke përjashtuar automjetet)**	**Qëllimi i shpenzimeve**
	Përfshin të gjitha impiantet dhe sistemet e transferimit të lidhura me hedhjen përfundimtare të llumit të trajtuar. Mjetet për hedhjen e llumit janë përfshirë tek Seksioni i Menaxhimit dhe administrimit të përgjithshëm	
Infra	Mirëmbajtja e tubacioneve të llumit.	Bazë
Jo-infra	Mirëmbajtja e objekteve administrative të impiantit, impianti i deponimit të llumit.	Bazë
Infra Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë - nën tokë; - mbi tokë.	Bazë
Infra Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë - nën tokë; - mbi tokë	Bazë

Infrastruktura ose	**Stacionet e pompimit**	**Qëllimi i shpenzimeve**

jo infrastrukturë		
	Të gjitha stacionet e pompimit të lidhura me sistemin e kanalizimeve dhe stacionet e pompimit terminal.	
Jo-infra	Rinovimi/racionalizimi i strukturave, pajisjeve mekanike, elektrike dhe telemetrike.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e shëndetit dhe sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punon për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë

Infrastruktura ose jo infrastrukturë	**Menaxhimi dhe administrimi i përgjithëshëm – shërbimi i grumbullimit të ujërave të ndotura**	**Qëllimi i shpenzimeve**
Infra	Digjitalizimi dhe përditësimi i përgjithshëm i të dhënave të rrjetit dhe përmirësimet përkatëse në efikasitet.	Bazë
Jo-infra	Ndërtim i ri/zgjerime në tokën ekzistuese, ndërtesa, laboratorë, depo dhe punëtori.	Bazë
Jo-infra	Ndërtim i ri /rinovimi i sistemeve të telemetrisë/komunikimit, pajisjet e kontrollit/monitorimit të rrjedhjeve, impiantet dhe pajisjet analitike/marrjes së mostrave, toka, ndërtesat, laboratorët, depot dhe punëtoritë.	Bazë
Jo-infra	Blerjet e reja/përtëritja e kompjuterëve (përfshirë softuerin), mjeteve dhe pajisjeve lëvizëse (mobile plant).	Bazë
Jo-infra	Rekreacioni/ruajtja.	Bazë
Jo-infra	Siguria fizike e objekteve.	Bazë
Jo-infra	Punët në përputhje me legjislacionin e Shëndetit dhe Sigurisë.	Bazë
Jo-infra	Punët për të përmirësuar efikasitetin p.sh. ruajtja e energjisë	Bazë